

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Tizenharmadik évfolyam
2002. augusztus

8

Tartalom

Tanulmány

Hogyan prédikáljunk az Újszövetség igéi alapján?	
Szabó Géza: A pásztori levelek és a katolikus levelek	347

Tanulószoza

Szabó László: Egy ünnepre siető ember. Apostolok Cselekedetei 20,6.16	353
---	-----

Vasárnapi prédikációk

Gödri Miklós Szabolcs: Válasz a kitartó kérésre. Dániel 10,10–12	355
Keresztes Nagy Imre: Nincs embered, de van Istened! János 5,1–9	357
Sámi Vilmos: „Próbálja meg azért az ember magát...” 1Korinthus 11,28a	359

Prédikációk Újkenyér ünnepére

Krizsbai Imre: Isten gondoskodásának dicsérete. Zsoltárok 23,1	361
Sipos István: Az élet kenyere. Márk 6,42	362

Lectio continua

Fazakas Sándor: Mert Tiéd a hatalom. Máté 6,13	367
Mert Tiéd a dicsőség. Máté 6,13	369
Ámen. Máté 6,13b	372

A Genezáret partján

Ván Benjámín: Sikkantyú. Császárkorona.	376
--	-----

Alkalmi prédikációk

Ifjúsági bibliaórára:

Móra László Tibor: Súrlódások a gyülekezetben. Munkatárs kerestetik. Apostolok Cselekedetei 6,1–7	377
--	-----

Rádióprédikáció:

Ötvös József: Kettős látás. Máté 9,9–13	379
---	-----

Keresztelési igehirdetés:

Jánossy László: Tegyétek tanítvánnyá..., tanítsátok... Máté 28,18–20	380
--	-----

Esketési igehirdetés:

Genda A. Szabolcs: Az örvendeztető kegyelem. Zsoltárok 90,14	382
--	-----

Temetési igehirdetés:

Bak Áron: Isten szolgálja. János 12,26	384
Vékony Mihály: Az Úr Isten fénylik fölöttünk... Jelenések 22,3–5	385

A borítólapon Gy. Szabó Béla metszete

Hátlapon

N. N.: Nyár c. verse

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
Kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza
Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós
Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Tonk István
Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos
Olvasószerkesztő: Sztranyiczki Mihály
Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea
ISSN 0254-4458

Tanulmány

Hogyan prédikáljunk az Újszövetség igéi alapján?

Szabó Géza

A pásztori levelek és a katolikus levelek

Létrejöttük jellegét és szükségességét a nevükben hordozzák. Ezeket az iratokat Pál, a lelkigondozó, két „hitbeli gyermekéhez”, a kis-ázsiai gyülekezetekben munkálkodó Timótheushoz és a Kréta szigetén pásztorokodó Titushoz intézte. Szó van bennük az egyházi tisztségek betöltéséről és a tisztségviselőkkel szemben támasztott követelményekről, továbbá utasításokat találunk a gyülekezeti tagok magatartására nézve az istentiszteleten, valamint a hétköznapiakban. Jellegüknél fogva nem elsőrenden gyülekezeti istentiszteletek vagy egyéb ilyen alkalmak textusait adják – természetesen ezeket is –, hanem lelkészösszejövetelek és -konferenciák áhítatainak, előadásainak alapigéi.

E levelekben is megtalálhatók más páli iratok jellegzetes teológiai gondolatai: a sola gratia tana, a törvény cselekvéséből való megigazulás elvetése, a szeretetnek mint a törvény betöltésének a kihangsúlyozása és Istennek a Jézus Krisztusban kijelentett irgalmáról való biznyságtétel. Ez örök, más levelekben is teret nyert gondolatok mellett fordítunk most figyelmünket azok felé a gyakorlati útmutatások felé, amelyeket az apostol két fiatal munkatársához, illetve természetesen hozzánk is intéz.

A Timótheushoz írt két levél

Az 1Tim mindenekelőtt a *tévtanítók ellen sürget határozott fellépést* (1. rész). Az apostol Timótheust azzal a rendelkezéssel hagyta Efezusban, hogy védje a kis-ázsiai gyülekezeteket az idegen tanokat vallóktól, akik a karizmatikus túlzásokat és a csak önmagát építő hívő életet propagálták. A „mesék és vég nélküli nemzetségtáblázatok” elterelték a hívek figyelmét Jézusról és a legfőbb követelményről, a szolgáló életről, a szeretet cselekedeteiről. Lehet-e más az igehirdetésünk most, mint úgyszintén élő biznyságtétel a könyörülő Krisztusról és tiszteletadás Néki. Ez szinte parancs, nem is könnyű, de az egyetlen mód „jól vitézkedni” – elsősorban a bennünk lakozó bűn ellen.

A 2. fejezet a *hívek helyes magatartását* körvonalazza. Elrendeli a „könyörgéseket, imádságokat, esedezéseket és hálaadásokat minden emberért”, köztük a baszileuszért, a császáráért. Az első keresztyének nem a felsőbbség megtéréséért, hanem azért esedeztek, hogy Isten adjon elég erőt nekik a rend fenntartására. A ma hívője sem tehet kevesebbet, mint az egykoriak: minden emberért (benne a felsőbbségért) könyörögve, mívelni a jó és kedves dolgot megtartó Istenünk előtt.

Az első gyülekezetek egyházi vezetőire nézve ad rendelkezéseket a 3. rész. Az *episzkoposz* vagy *preszbyterosz* (lelkész) erénykatalógusa egyben a feladatkörére (tanításra, egyházkormányzásra és lelkigondozásra) is utal. A *diakonosz* elsőrendű feladata, a szeretetszolgálat, nem alsóbbrendű hierarchikus kategória: a gyülekezet vezetője mellé rendelt egyenjogú szolgatárs, akinek az előbbiéhez hasonló tulajdonságokkal kell rendelkeznie.

A 4. fejezetben az egyházi szolgáló legdöntőbb egzisztenciális formáját summázza az apostol így: *Légy példa!* (12. vers)

Az 5. rész a lelkész és a diakónus *viselkedését és magatartását* taglalja az egyház különböző korú és nemű tagjaival szemben.

Az utolsó, a 6. részben – újra érintve a főbb gondolatokat – a megelégedés, majd a *hit szép harcának megvívása* felé fordítja Pál ifjú munkatársának figyelmét.

Lelkész – diakónus, az egyház két ősi szolgája. A velük szemben támasztott páli követelményeket a gyülekezetek vezetői és egyházunk tisztségviselői felé itt is, most is teljes érvénnyel szólja az ige!

A *2Tim-levél* mintegy az apostol végrendelete, végső útmutatásai munkatársára számára – a mártíromság kapujában.

A fogoly Pál Timótheust mindenekelőtt az *evangélium bátor megvallására* buzdítja (1. és 2. fejezet). E bizonyágtétel forrása az erőnek, szeretetnek és józanságnak Lelke. Vele betöltve találhatja meg az ifjú a szorongás és a rajongás között a helyes utat. Pál tudja, hogy kinek hitt, tudja-e igazán a kései apostolok és bizonyágtévők serege is?

A 3. rész az *egyházat fenyegető belső veszélyekkel* foglalkozik, közvetlenül a parúzia előtt. A bűnkatalógus a gyülekezeten belüli tévelygéseket tárja fel. E bűnök annál súlyosabbak, mivel a „kegyesség látszatát” öltik magukra (5. vers). E zűrzavarban az egyetlen helyes út a szigorú ragaszkodás a Szentírás igazságához. Isten különös kegyelme, hogy egyházunk nemcsak megmaradni igyekezett abban, amiket tanult, hanem elmélyedni is abban, ami reá bízott!

A 4. fejezetben a búcsúzó apostol a lelkész egzisztenciális kötelességére, a *hűséges igehirdetésre* figyelmeztet – költői szépséggel, látnoki szavakkal: „Végezd az evangélista munkáját...!” Mit tegyen Timótheus, vagy mi mindnyájan, hogy jól cselekedjünk? „Szolgálatodat teljesen betöltsd!” Ennek a jutalma itt nem biztosított, de odaát a menyeyi korona vár!

A Titushoz írt levél

Mínhogy Pál rövid ideig tartózkodott Kréta szigetén, Titust az általa megkezdett szervezőmunka befejezésére hagyta ott. Az első lépés *presbiterek állítása* a gyülekezet élére (1,5–9). A feltételek adottak: a feddhetetlen, példaadó élet, magát az egészséges tudomány ige beszédéhez tartó.

Pál Titust határozott *állásfoglalásra szólítja fel* (1,10–16) a szigeten is fellépő tévtanítók ellen. A legvisszataszítóbb emberi tulajdonságok jellemzik őket, de általában a krétaiakat is. A kemény kritikával Pál Titus lelkigondozói munkáját kívánja serkenteni. A pásztornak ismernie kell gyülekezetét – baját, bűneit –, ha az igtét jól akarja hasogatni. Az evangélium vigasztaló vagy fegyelmező ereje másként nem adható tovább.

A 2. fejezet részletesen foglalkozik a *gyülekezeti tagok* életével, akiknek mindennapjaiban kell az igehirdetésnek a maga jó gyümölcseit megteremtenie, Istennek a Krisztusban megjelent kegyelme alapján, amely a hívő ember számára kötelező erővel bír (11–12. vers). Minden istentisztelet pedig annyit ér, amennyi szeretetet, megbocsátást, jóindulatot, segítőkészséget szül erőtartálékul a hallgatóság mindennapjaira.

A 3. rész ezt az időszerű, sokat hangoztatott címet viselhetné: *Isten szeretete szolgálatra kötetes az emberek iránt*. Az új élet – nem a cselekedetünk igazságának, hanem az Úr irgalmának gyümölcse – nem lehet az üdvösség öncélú öröme, sokkal inkább a mások szeretésének és javának forrása. A tett a másikért nem állhat meg az egyház határainál; át kell hogy fonja, áldásával el kell hogy árássa az egész emberiség tájait.

A katolikus levelek

Pál iratai után az Újszövetség legnépesebb családja. Az elnevezés arra utal, hogy a szerző-apostolok az egész keresztyénség számára írták – szemben Pál konkrét gyülekezetekhez, vagy személyekhez intézett leveleivel. A forma tőle származik, de csak külső öltözet. Míg a páll sorokból az író és a címzett közötti személyes kapcsolat árad, addig a katolikus levelek azokat a személytelen témákat fejtegetik, amelyek a kort különösen foglalkoztatták. Mindezt oly módon teszik, hogy az útmutatás mindenkinek – akkor is, most is – hasznára legyen.

Jakab levele

Az „Úr testvére” iratát a Palesztinán kívül, anyagilag és lelkileg nehéz helyzetben élő zsidókeresztyénekhez intézte, akik fel nem foghatták: hívó létükre miért szenvednek súlyos próbák és sokféle igazságtalanság miatt.

Ugyanakkor sanyargatóik, az embertelen gazdagok irigylésre méltó jólétben dözszölnek. A levél tendenciája annak felmutatása, hogyan értsék az olvasók a próbatételeket, és hogy milyen magatartást tanúsítsanak egymás és a kívülállók iránt.

A szerző a köszöntés után mindjárt rátér a *megpróbáltatások céljára és értelmére* (1,2–18). A szenvedést nem könnyű elhordozni, de a hittel elfogadónak javára válik; állhatatossá és kipróbálttá válik a lélek. Inti olvasóit, hogy a kísértések között ne rendüljenek meg Istenhez fűződő kapcsolatukban, hanem kitartóan imádkozzanak. A földi próbatétel megszabott, de az üdv örök!

A továbbiakban Jakab figyelmezteti olvasóit, hogy *istentiszteleteiket áldásosan használják fel* (1,19–27). Minden együttlét középpontjában az igé áll, fogadják a hívek nyitott szívvel! „Az igének ne csupán hallgatói, hanem megtartói is legyetek.” Aki szívébe zárja az isteni üzenetet, az vigyáz a nyelvére, fékezi indulatait, lemond a bosszúállásról. Szeretetet és segítséget nyújtva, testi-lelki tisztaságát vigyázva jár az emberek között.

A 2. fejezet sokat idézett, ismert, vitatott. Jakab részletesen szól benne a *hit és a cselekedetek kapcsolatáról* (14–26. vers). Ide vonatkozó gondolatait rendszerint szembeállítják Pál megigazulás-tanával (Luther emiatt nevezi Strohbriefnek); pedig a két felfogás között legfeljebb szemponti különbség áll fenn. Jakab a hit hasznát emeli ki, a jó cselekedeteket. A gyümölcszeiben nem szemlélhető hit olyan, mint a terméketlen fa. Az apostol bibliai példákkal támasztja alá az igaz hit megmutatózó áldásait. A gyülekezet hite diakónia nélkül üres, sőt haszontalan, ezt hitünk és keresztyénségünk jelen időszakában sem lehet eléggé hangsúlyozni.

A 3. rész a *nyelv bűneinek* ostromozásával indul (1–12. vers). Mindenki sokféleképpen vétkezik, de legkönnyebben a nyelvével. Minden testrészt: a láb, a kéz, a fej, mind jobban fegyelmezhető nálánál. Ez a kis tag tüzet gyűjthat, ölhet, hitető lehet, ha nem vagyunk jó kormányosai. A gyülekezet vezetőjének különösen ügyelni kellett minden szavára, mivel akkor még nem volt a Kijelentés igazságait mihez szabni (kialakult kánon, szabályozó hitvallás).

A *bölcsességről szóló tanítás* (3,13–18) is teljesen gyakorlati: a hívó az életével mutatja meg okosságát. A dicsekvés és hazudozás nem felülről kapott bölcsességre vall. Az utóbbival megáldott ember tiszta lelkiismeretű, békeszerető, nem erőszakos, engedelmes és irgalmas.

A 4. rész a *gyülekezeti békességre tanít* (1–12. vers). Az atyafiak között nem ütheti fel fejét az irigység, gyűlölködés és ellenségeskedés. Alázat és önmagunk ismerete a jó légkör kovásza.

Az *embertelen gazdagokra váró büntetésről* (5,1–6), az *Úr eljövételének türelmes várásáról* (7–11) és az *imádság fontosságáról* (13–18) tanít az utolsó, az 5. fejezet.

Jó közösségi szellemre vezérlő kalauz Jakab levele, és ezzel felette időszerű segítség évtizedünk problémáiban.

Péter két levele

Míg Jakab zsidókeresztyénekhez fordul soraival, e két irat pogánykeresztyén gyülekezetekhez szól. Az alaphelyzet azonos: az ellenséges tengerben élő keresztyének sokat szenvednek hitükért, állandó rágalalmazást és képtelen vádakot viselnek el. Az apostol erősíti és reménységgel akarja betölteni a megrémült és hitükben megingott lelkeket. Követendő példaként Krisztus alakját szórja be fénnel.

Péter először hálát ad az *élő reménységért*, amelynek forrása Krisztus feltámadása. A gyümölcs a romolhatatlan és hervadhatatlan örökség, amely csak a halál után lesz egészen és igazán osztályrészünk. Addig sok háborúságot kell elszenvednünk. A hit azonban nehézségek közepette növekszik! – ezt nem kellemes elfogadni, de áldás megtapasztalni, most, az atom és technika korában is!

A 2. fejezettől kezdve az egész levél a *szent élet* gyümölcseit fejtegeti. A gyülekezetnek lelki házzá, igazi közösséggé kell épülnie (1–13); az alapkö Krisztus. Általa bontakozhat ki példamutató élet, minden hívő elengedhetetlen kötelezettsége. Az „élet prédikációja” a leghatékonyabb igehirdetés. A hit jó gyümölcse – továbbá – a felsőbbség iránti engedelmisség (13–17. vers), a szabadság minden jó dologra, az élet és a minden napok szép rendjére.

Erősen előtérbe került kérdésre, a *házastársak egymáshoz való viszonyára* ad tanítást a 3. rész. A nő „engedelmisségének” és a férfi „tisztességtelenségének” hitvese iránt alapja és egyben homlokköve, hogy örökös társak a kegyelemben, a teher hordozásában – és egyek az imában. Ennek és a szép magatartás más szabályainak forrása a szeretet (8–12) és a szelídség (13–17). A megtartója pedig a mindenekfelett uralkodó Krisztus (22).

A 4. fejezet előbb az *új életre* buzdít (1–6), aztán ennek célját: Isten dicsőítését (7–11), végül a *Krisztusért való szenvedés boldogságát mutatja fel* (12–19).

A levél az utolsó fejezetben *alázatra, hűségre és állhatatosságra* szólít fel (5,6–11). A sok közömbös, Urától és egyházától elhidegedő szív, akiket a szekularizáció sodor el világszerte, meghallja-e?

A 2Pt-levél tendenciája: megóvni a gyülekezeteket a gnosztikus tévtanoktól és megerősíteni őket a próféták, valamint az apostolok által nyert kijelentésben.

Az irat a *hívó életre jellemző*, a tökéletességre vezérlő felhívással indul (1,3–11). Az Istennek tetsző élet ismérve a bizalom az Ő ígéreteiben, készség a jóra, mértékletesség, állhatatosság, kegyesség; minden ember, főként a gyülekezeti tagok iránti szeretet.

A 2. fejezet a *téves, bűnös tanítás veszélyeitől* óv (1–22), az érzéki tobzódástól, a kapzsiságtól; de nagy vétek az apostol előtt az ítélet negligálása, a tekintélytagadás, a Szentírás útmutatásainak semmibe vevése. Mintegy átokszerű, látnoki büntetést szór a tettesekre.

A *parúzia szent bizonyosságától* lüktet a 3. rész (1–13). A tévtanítók gúnyolódnak: hazugság a visszajövetel krisztusi ígérete! Az apostol Isten másfajta időszámításával

érvel; az Úr türelmével, hogy időt ad a megtérésre. Ama nap azonban eljő! Jó készen állni és várni, magunkat felkészítve megtisztított étellel – és békességgel.

János három levele

A korai katolicizmus termékei; a karizmatikus korból a szervezettség állapotába átmenő időszak (80–120 között) gyülekezeteinek problémáit taglalja. A mindjobban támadó és sokágú gnosztikus mozgalmakkal szemben elengedhetetlen a tan kialakítása és szervezett kiépítése. Ezek közben a keresztyénségnek alkalmazkodnia kell a kor követelményeihez – a hit feladása nélkül! János figyelmezteti olvasóit, hogy nem új igazságokra, hanem az evangéliumnak a megváltozott viszonyokhoz mért értelmezésére van szükség. Ez a megmaradás lehetősége és záloga. Egyre nagyobb a tiszttségviselők szerepe, ők a tiszta tan őrei.

Az *1. levél* bevezetője Jézusról, mint a testet öltött Igéről, a világ Megváltójáról szól (1,1–5). Róla ezt a szem- és fültanú boldog bizonyosságával mondja János. „Amit látunk és hallottunk, azt hirdetjük néktek.” Isten most is „látó és halló” pásztort kíván állítani a gyülekezetek élére.

A Krisztusban megjelent kegyelem *megváltozott életre* kötelez (1,6–7). A tévtanítás: „nincs bűn bennünk” (8. vers), a vétektelenségünk a gőg jele. A tévtanítókat nem érdekli a másik ember, a felebarát; ez „sötétben járás” – így az apostol. Ellentéte, a világosságban való járás a Kijelentéshez szabott élet. A szekuláris világgal való feszültség egyik forrása vétkeink kérdése. Nincs bűn! – halljuk gyakran napjainkban.

A tévtanok alapja a gnózis, a Szentírástól függetlenített ismeret. Az apostol szerint az igazi gnózis *Istennek a Kijelentésben adott önleplezése* (2. rész). Isten parancsoló Úr, akinek „rég” és „új” parancsolata szeretet és igaz világosság. János – Jakabhoz hasonlóan – komoly súlyt helyez a cselekedetre – Isten és embertársaink iránt. Krisztus képesé és alkalmassá tesz jó és igaz tettekre, ha bennünk marad – és mi Őbenne.

Krisztus testetöltésének célja az volt, hogy a világot a bűntől, az ördögtől megszabadítsa (3. rész). A bűn a törvény áthágása (4. vers). Aki „Krisztusban van”, az nem esik bűnbe. Nem mintha soha nem botlana – de sír a vétkei felett és menekül tőlük! János nem perfekcionista, de hirdeti a váltság elkötelező voltát s a belőle fakadó feltétlen felebaráti szeretetet.

Ne mindenféle léleknek engedjünk – szól a 4. rész. Isten Lelkére hallgassunk, mert Isten szeretet! Az Ő szeretete minden mindenekben; Őfelé és egymás felé az egyedül élhető és érdemes érzelm- és cselekedet-teljesség. E fejezet az 1Kor 13 méltó társa.

Az 1Jn levél vége (5. rész) buzdít, hogy Jézushoz, a világ Megváltójához *mindig bizalommal mehetünk*. Meghallgatja kéréseinket – de ne csak magunkért szóljanak azok! Az „igazat” más is ismerhesse, élhesse! hiszen Ő az igaz Isten és az örök élet! – hangzik az apostol végkövetkeztetése!

A *2. rövid levél* így mondja: A testben eljött Jézus egyedül a Krisztus! Aki parancsát megtartja, szeretetben és igazságban jár. Aki pedig Krisztus tudománya mellett marad, egy az Atyával és a Fiúval. Ezt János a tévtanítókkal szemben hangsúlyozza.

Alig valamivel hosszabb a 3., egészen gyakorlati irat. Gájusnak, a gyülekezet vezetőjének szóló dicséret a hittestvéreknek, sőt még az idegeneknek is igaz megvendégléséért. A gyülekezetben ellenségeskedést szítók miatt (Diotrephész) nagy hangsúlyt kap e zárólevélben az igazság; valamint az ajánlás: Ne a rosszat kövesd, hanem a jót!

Júdás levele

Az első század második felében mind határozottabb ellentétbe kerül az egyházi tan és a libertinista gnoszticizmus. A feszültséget Istennek a világhoz való viszonya feletti ellentét robbantja ki. Az Ószövetség Jahve fogalma, amelyet később az Újtestamentum is átvesz, azt vallja, hogy a spirituális és a materiális, a láthatatlan és a látható világ egyaránt Isten teremtménye – ezért jó (1Móz 1,25). A gnoszticizmus a szellemit magasabb rendűnek tartva, a materiális, mint alacsonyabb rendűt, megveti. Júdás irata világosan mutatja, hogy ez a dualizmus hova vezet. Az egyház emberei – Júdás is – vallják, hogy bár az ember elbukott, mint teremtmény, mégsem választható mereven lélekre és testre; összetartozó, egymást kiegészítő alkotóelemek ezek. Az a tény, hogy iratunkban inkább a lelki oldal kap hangsúlyt, természetes; ugyanakkor háttérbe szorul a bűn miatt – a testi, a materiális, amit meg kell zabolázni.

Júdás, meglepő módon, nem száll szembe a gnosztikus tanokkal és életfelfogással, amint Pál teszi (Róm és Gal levelében). Ehelyett összeveti ellenfeleit azokkal (5–7.; 11. vers), akik a Szentírásban velük hasonló tanokat vallanak. Így kelt irántuk megvetést, leleplezi őket és hirdeti ellenük Isten szigorú ítéletét. Ebben közeli rokonságot mutat a 2Pt levéllel.

Az utolsó hasadék előtt

Tavaly nyáron hegyi vezetőnkkel a wallisi Alpokban voltunk egy alpesi túrán. Mögöttünk két férfit vettünk észre, akik vezető nélkül kísérelték meg a leereszkedést. Amikor pihenőt tartottunk, megelőztek bennünket, és maguk próbálták megkeresni az utat. Azt választották, amely a legkönnyebbnek látszott, és egy sok hasadékkal barázdált gleccserhez érkeztek.

Nem nagyon figyeltünk rájuk, inkább a csodálatos kilátásban gyönyörködtünk. Hirtelen azonban kiáltást hallottunk, és láttuk, hogy az iménti alpinisták közül az egyik kinyúlva fekszik a hóban, és az egyik gleccserhasadék szélébe kapaszkodik.

Azonnal odasiettünk, és megértettük, mi történt. A másik, aki nem látszott, megkísérelt átugrani a hasadékon, és belezuhant egy mellékhasadékba, amelyet nem vett észre. Most ott lógott a kötél másik végén, és egyre jobban húzta maga után a mélységbe a kötél másik végéhez kötött barátját. Hegyi vezetőnk hamarosan megszabadította mindkettőjüket veszélyes helyzetükből.

Nem fordul elő gyakran ilyesmi az életben is?

Az ember a maga útján akar járni, vezető nélkül, és ha sikerül is neki számos hasadékon keresztülugrania, végül, mint minden embernek, feltétlenül át kell jutnia az utolsó mélységes hasadékon, a halálon, amelyen önmaga semmiképpen sem tud győztesen átjutni. Van azonban egy isteni Vezető, Aki ezen a szörnyű szakadékon is biztosan át tud vinni.

Kiálts hát Hozzá, valld be Neki tehetetlenségedet, és hívd segítségül Őt. Ezt tettem én is, és most bizonyosan tudom, hogy Jézus engem megszabadított és vezet. Olvashatom utasításait a Bibliában, és már most is, mindennapi életemben megtapasztalhatom, hogy az én Vezetőm csodálatos Szabadító.

Ne várj addig, amíg a szakadék szélére érkezel. Lehet, hogy már nem lesz időd segítségért kiáltani!

(H. E. Alexander *Jöjj és kövess engem* c. könyvéből.)

Tanulószo

Szabó László

Bálványosváralja

Egy ünnepre siető ember (Újbúzazsengei igehirdetési vázlat)

Alapige: Apostolok Cselekedetei 20,6.16

Bibliolvasás: 3Mózes 23,9–16

Az Újkenyér ünnepe augusztus végén nem református találmány, sőt nem is a magyar szocialisták találták ki a Szent István király ünnepe helyett, hanem Isten parancsolta meg Mózes által. A Kovásztalan kenyerek napjai után hét héttel, azaz ötven nap múlva, a hetedik szombat utáni napon (3Móz 23,11.15), vagyis az új *hét első napján* kellett minden hithű izráelita felzarándokoljon Jeruzsálembe. (*Alkalmazás*: Érdekes módon ez a nap vasárnap, ezért nyugodtan ünnepelhetjük a pünkösöd vasárnapját is és az Újkenyér vasárnapját, hisz íme: az ószövetségben is ünnepezték a hét első napját.) Ezen az ünnepen igyekeztek Izráel fiai a Római Birodalom távoli provinciáiból is az akkor még álló templomba, hálát adni Isten kenyeret adó gondviseléséért.

Pál apostol is igyekezett eleget tenni ennek a parancsolatnak.

I. Miért?

1. Mert a keresztyén ember számára fontos az ünnepek megtartása, a kenyérért való hálaadás.

A. Annak is fontos, aki nem földműves, hiszen Pál sem volt az. Sőt talán a nem földműveseknek még fontosabb:

– A dolgozni még nem tudó, szüleik által eltartott gyermekeknek,

– Öregeknek, betegeknek, munkanélkülieknek, akikről a keresztyén elvek alapján működő társadalomnak kellene gondoskodni,

– Fizikai munkát nem végzőknek, úgynevezett „úri városiaknak”, akik „kapálni nem tudnak” (Lk 16,3). Akikre Istennek hála nem vonatkozik az igéből faragott közmondás: „Aki nem dolgozik (nem végez fizikai munkát), az ne is egyék” (2Thesz 3,10). (*Illusztráció*: Néhány éve egy lelkészi továbbképzőn vettem részt Kolozsváron, a Diakóniai Központban. Amikor kint voltunk szüneten, az utca felőli bejáratnál egy magyar férfi ment el a kapu előtt szerszámmal a vállán, aki meglátva az elegáns lelkészeket, felszólalt a teraszra: „Ha nem kapáltok, nem papáltok.”)

B. A földművelőknek, a két kezük munkájából élőknek sem szabad elfelejteni az 5Móz 8,17–18-at: „Ne mondd a te szívedben, hogy az én kezemnek ereje szerezte nekem e gazdagságot, ...mert Isten az, aki erőt ad néked e gazdagság megszerzésére.”

2. De vajon ezenkívül még mi ösztönözhetette Pált, hogy az ünnepre siessen?

A. 2Kor 12,2 és Gal 2,1 szerint körülbelül 14 éve történhetett az első pünkösdi csoda, az Aratási ünnepen, amikor létrejött az Egyház. Ezt nem lehetett elfelejteni. Az apostolokkal és a gyülekezet többi tagjaival való *új találkozás*, új alkalom volt egymás hité-

nek erősítésére, tapasztalatcserére, emlékek felidézésére, élmények, örömök, sikerek, kudarcok megbeszélésére.

B. Az Aratás, az Újkenyér ünnepén egy másik kenyérrel való táplálkozás utáni vágyakozás: az igehallgatás vágya.

II. Hogyan tett eleget Pál a parancsolatnak?

1. Harmadik missziós útja befejezésekor, 50 nappal az Aratási ünnep előtt Filippiben megünnepelte a páska ünnepét és már akkor elhatározta, hogy a pünkösdre, vagyis a zsidók Újzsenge ünnepére visszatér Jeruzsálembe. 50 nappal előbb már készül a templomba! És milyen áldozatot vállalt, hogy eljusson az ünnepre: legalább 800 kilométert kellett, hogy megtegyen hajón és egy rövidebb szakaszon gyalog (ApCsel 20,13).

Alkalmazás: Ehhez képest ma sokan néhány lépést sem tesznek meg és néhány órát is sajnálnak áldozni arra, hogy kifejezzék hálájukat Istennek az Ő testi ajándékaiért, amelyekkel elhalmoz minket.

2. Azt olvassuk, hogy Pál elhatározta: elkerüli Efézust, amely hátráltatta volna a templomba való eljutásban. Efézus Kis-Ázsia egyik legnagyobb kikötővárosa volt, benne Diána istennő hatalmas templomával, amely az ókori világ hét csodájának egyike volt. Ez a város a látnivalók, vásárlási és szórakozási lehetőségek városa volt. Ezt kerülte el Pál, hogy minél hamarabb az Újkenyér ünnepére eljuthasson.

Alkalmazás: Ma is sokszor azért késünk el, vagy el sem jutunk Isten házába, hálát adni, mert megállunk „Efézusban”: a körülöttünk kavargó, hullámzó, színpompás reklámokkal, érdekes látnivalókkal, kipróbálásra váró újdonságokkal kecsegtető világ kikötőiben horgonyozunk le. A látnivalókért, nyári vakációs élményekért, vendéglátók szeretetéért, hogy az utazások alkalmával elkerülhettük a veszélyeket, baleseteket – és még mi mindenért is hálát lehet adni, csakhogy Efézus ne akadályozza meg a Jeruzsálembe való eljutásunkat.

Igyekezzünk követni az apostol példáját, ne sajnáljunk egy kevés utat megtenni, istentiszteletre időt szentelni, hogy mi is méltóképpen megköszönhessük Isten szeretetét. Nekünk ma már nem kell olyan nagy távolságot megtennünk, mint Pálnak. Pál azért tett meg egykor ezer mérföldet, hogy az egész világ megértse: Isten közel jött hozzánk. „Isten, aki teremtette a világot, ...Ő ad mindennek életet, lehetetet és mindent,...és elvárja, hogy keressék az Urat,... mert bizony nincs messze egyiktől sem.” (ApCsel 17,24–27) Amen.

Vasárnapi prédikációk

Gödri Miklós Szabolcs

Kálnok

Válasz a kitartó kérésre

Alapige: Dániel 10,10–12

Bibliolvasás: Dániel 10,10–21

Kérjetelek és megadatik nektek, keressetek és találtok, zörgessetek és megnyitattik nektek. Mert aki kér, mind kap. És ha mégsem? – szalad végig sokszor rajtunk a gondolat. Talán a múlt héten is így imádkoztunk. Néha hittünk, hogy a kéréseinkre, kérdéseinkre érkezik válasz, néha nem. Az egyik percben hittük, hogy aki kér, mind kap, a másik percben kételkedve azt kérdeztük: de vajon én is kapok?

A mai igemagyarázatban arról hallunk, hogy Isten válaszol a kérdéseinkre.

Az egyik újszövetségi bibliai történet szerint egy minden reményét veszített édesapa Jézushoz viszi beteg gyermekét. Szemben álltak egymással. A panaszos, fáradt apa, aki az utolsó lehetőséget látja maga előtt, és azt gondolja hátha ez a valaki mégiscsak tud segíteni. Másfelől ott állt az, akitől az apa segítséget várt, aki kérdezni kezdte a megfáradt, kétségbeesett apát: „Mennyi ideje beteg a fiad?” „Rég, kisgyermekkorra óta” – jött a válasz. És ha valamit tehetsz, légy segítségül nekünk és könyörülj rajtunk! Egymás szemébe néztek és Jézus megszólalt: Ha hiszed azt, hogy meggyógyíthatlak, akkor minden lehetséges a hívőnek. Ezt hallva az édesapában két világ kavardott össze, mert ő most két dologra gondolt. Először arra, hogy aki itt áll előtte, meg tudja gyógyítani a fiát. Másodszor arra gondolt, hogy én ezt olyan nehezen tudom elhinni. Végül keservesen szólt: „Hiszek, Uram! Légy segítségül az én hitetlenségemben.” Jézus a kérését meghallgatta és a gyermeke meggyógyult. A kérésére kapott választ, mert ilyen őszintén vallotta be, hogy ő nagyon szeretne hinni, de kétségekkel küszködik.

Kérünk, keresünk, zörgetünk és várjuk a választ. Jön-e egyáltalán, mikor kapok végre választ? Rögtön, hetek múlva vagy évek múlva?

Dániel alázatos, sürgető kérésére három hét múlva jött a válasz. Aki válaszol, aki hozzá szól, annak a „teste olyan, mint a társiskő, és orcája olyan, mint a villám, és szemei olyanok, mint az égő szövétnenek, karjai és lábatája mint az izzó ércnek színe, és az Ő beszédének szava olyan, mint a sokaság zúgása.” (6. v.) A villámló tekintet azonban irgalmas szívet takar: hiszen ez maga Jézus Krisztus. Azt mondja Dánielnek: Isten előtti küzdelmed, könyörgésed nem maradt észrevétlenül, Választ kapsz viaskodó kérésedre. Isten meghallgatta imádságodat. A próféta azt kérte, szabadulhasson már meg az ő népe a fogságból. Ezt hallgatta meg Isten. Nem is akárhogy, hanem úgy, hogy megmutatta magát Dánielnek. Az Úr megengedte, hogy az agg, közel 80 éves próféta meglássa Őt tündöklő dicsőségében, ott a fogságban. Ugyanis Dániel már nem tud hazamenni, annyira idős.

Amikor az öreg próféta meglátja a dicsőséges Isten Fiát, tehetetlenül rogyik össze. Nekünk csak halvány elképzelésünk lehet Isten Fiának tündöklő fényéről, szentségéről. Kimondhatatlan ragyogása felülmúlja a mi értelmünket, felfogóképességünket.

Ő kedvét leli az olyan emberekben, akik hozzá fordulnak, akár úgy, mint Dániel, vagy akár úgy, mint a beteg gyermek apja. A mi észjárásunk szerint, ha Isten valakiben kedvét leli, akkor megkíméli mindenféle megrázkódtatástól, megpróbáltatástól. Ismerve Dániel történetét, kiderül, hogy Urunk szeretetének mások a jellemzői. Akiket Isten

kedvel, azoknak többet mutat meg a szándékaiból, őket beavatja terveibe és munkatársává formálja: „Jöttem pedig, hogy tudottra adjam, ami a te népedre az utolsó időkben következik” (14. v.), „És helytartók és királyok elé visznek érettem, biznyságul ömaguknak és a pogányoknak. De mikor átadnak titeket, ne aggodalmaskodjatok, mi módon vagy mit szóljatok, mert megadatik néktek abban az órában, mit mondjatok, mert nem ti vagytok, akik szóltok, hanem a ti Atyátoknak Lelke az, aki szól tibennetek.” (Mt 10,18–20) Ezért tudott Dániel bátran imádkozni akkor, amikor az meg volt tiltva, ezért szabadult ki az oroszlánok verméből, ezért könyörgött hűségesen és alázatosan, de bátran. Ezért kapott választ a kérésére!

Attól a naptól kezdve, amikor Dániel igyekezett megtudni népe jövőjét, és bűnbánattal, alázattal borult Isten elé, Ő meghallgatta könyörgését.

Amikor megállunk Isten előtt, akkor nem mentegetőzhetünk, nem sorolhatjuk fel az érdemeinket, jószágunkat, szeretetünket, áldozatainkat, hiszen rá kell döbbernünk, hogy minden, ami a miénk, Tőle kaptuk. A gondolataink előtte úgy állnak, mintha hangszalagra vagy filmszalagra lennének rögzítve. Ha így állunk meg előtte, akkor minket is talpra állít, beavat a terveibe, titkaiba, ahelyett, hogy fejünkre olvasná vétkeinket.

Egy ilyen tervét láthatjuk a Dániel könyve 10. részében, ahol egy ember imádsága nemcsak a jelen időt és a belátható jövőt befolyásolja, hanem amire ő nem is gondol: országokat mozgat meg, hogy Isten népe kiszabaduljon. Olyan embereket használ fel a szabadulás előkészítésében, akiket Dániel nem is ismert.

Soha nem tudhatjuk, a mi imádságainkra kiket mozgat meg a mi Atyánk, és mások imádsága nem éppen minket választ-e követül, hogy valahol Isten kinyújtott keze legyen.

Igaz, Dániel királyi sarj volt. Így jobban átláthatta népe sorsát, s helyzeténél fogva többet is tehetett érte. De mi egyszerű emberként mit tehetünk egyházunkért, népünkért? Valami olyasmit, mint Dániel. De ezt csak akkor tehetjük meg, ha hisszük, hogy a világ történelmét és benne a miénket is Isten kormányozza és vezeti célja felé. De ez még nem elég! Hiába tudjuk, hisszük ezt, ha nem merünk az Ő színe elé állni, ha nem bízunk az Ő irgalmában, és szívünket nem szánjuk oda Isten beszédének a befogadására. De ha Dánielhez hasonlóan merünk Istenhez fordulni, akkor a mi kérésünk nyomán is elküldi az Ő követeit, és mozgásba hoz olyan embereket, akikre talán nem is gondoltunk.

Az imádság hatalom, kiváltság! Jézus annyiszor biztat: kérj, zörgess; akármit kértek majd az én nevemben én megcselekszem azt, hogy dicsőíttessék az Atya a Fiúban. Dániel kérése nélkül nem jelent volna meg a dicsőséges Férfiú, Isten Fia. Ha egykor Izráel nem kiáltott volna Istenhez, akkor Egyiptomban maradt volna.

Ugyanígy kérhetjük az ég áldásait a termőföldekre vagy a vezetését az életünkben.

Dániel három hét múlva kapott választ a kérésére. Vajon miért váratta meg Isten az Ő hűséges szolgáját? A hitét akarta volna próbára tenni, növelni? Egyfelől igen. Így megvárta vagy felnyílik a szívünk, vagy bezárul. Dániel abbahagyhatta volna a várakozást, feladhatta volna az imádkozást. Neki elég jó dolga lehetett Babilonban. Mindig ott élt a vezető emberek körében, nem szenvedett semmiben szükségét. Vagy mégis? Igen, hiányzott a népe nyugalma, a lerombolt Jeruzsálem, a templom.

Így lehetne bármelyikünk gondja, hogy a gyülekezetünk milyen körülmények között él, apad-e életerejé, vagy növekszik. Nyugtalaníthatna bármelyikünket a templomunk állapota, a lelkesítő lakás külleme, iskolánk helyzete, fiataljaink élete, családjaink sorsa. Dánielnek ezek fontosabbak voltak, mint a saját kényelme.

Dánielnek várnia kellett a válaszra, hogy kiderüljön a kitarása és hűsége. Ez a három hét várakozás azonban mást is jelentett. Míg az öreg próféta várakozott, addig Isten legyűrte a gonosz erőket (13. v., 20. v.). Ezek után érkezik a válasz: „Ne félj, Dániel,

mert az első naptól fogva, melyen felindult a te szíved, hogy megértsed a látást, és magadat sanyargatásra adtad, a te Istened előtt, meghallgattattak a te beszédeid, és én jöttem a te beszédeidért.” (12. v.)

Atyánk együttérzése felülmúlja a mi értelmünket és elvárásainkat, Nekünk is válaszolni fog. Ígérete szerint Ő sokkal jobban meghallgatja kéréseinket, mint mi azt a szívünkben kívánnánk (HK 129).

A mi Atyánk gyermekeit nemcsak kipróbálja, hanem ismeri is. Minket is. Jól tudja, mennyire várjuk, hogy a kéréseinkre megnyugtató válasz érkezzon. Azt is tudja, ha valamit kérünk Tőle, mennyire nyugtalanul várjuk a választ. Arról is tud, hogy sokan megakarnak ingatni a hitünkben. Valahogy így: „hiába kérsz, úgysem hallgat meg, hiába kérjük az esőt tiszteletes úr, úgysem adja, minket már el is felejtett, nem tud minden emberre figyelni, fontosabb dolgai is vannak, mint a mi kis kéréseink”.

Ő annyira megértő, együttérző, irgalmas, mint amennyire megismerhettük Őt Jézus Krisztusban. Ő nem megingatni akar minket, sem nyugtalanítani. Elbizonytalanítani sem akar, hogy egyszer figyel ránk, máskor nem. Ha őszinték vagyunk magunkhoz, akkor éppen mi vagyunk azok, akik mindig tudálékoskodunk.

Isten úgy nyugtatta meg Dánielt, hogy elmondta neki: már rég figyelek rád, itt vagyok, ne félj. Másodszor azzal nyugtatta meg a várakozó Dánielt, hogy beavatta titkaiba: Ne bánkódj, mert a néped kiszabadítottam!

Éppen ezért ne kételkedjete ti sem. Ne veszítsétek el a reményt és a türelmet. Ha alázattal álltok meg előtte és így könyörögtök a magatok és a mások sorsáért, hasonlóképpen nyugtat meg és rendez a sorsotokat, mint a Dánielét. Ámen.

Keresztes Nagy Imre

Domokos

Nincs embered, de van Istened!

Alapige: János 5,1–9

Bibliaviasítás: Zsoltárok 77,1–17

János evangélista, „aki megírta ezeket és tudjuk, hogy az ő bizonyágtétele igaz” (Jn 21,24), a dolgok közepébe vág. Nem olvasunk evangéliumában színes születési történetről, pásztorokról, bölcserekről, menekülésről és hazatérésről, gyermekkoráról és munkás ifjúkoráról, hanem arról, hogy az Ige testté lett, hogy Keresztelő János bizonyágot tesz Isten Bárányáról, aki elveszi a világ bűneit, majd arról, hogy tanítványokat választ, akikkel ott van a kánai menyegzőn, majd templomot tisztít, elbeszélget Nikodémussal és a samariai asszonnyal, „ezek után” ismét Kánában van, ahol meggyógyítja a kapernaumi főember fiát. „Ezek után”, vajon csak ennyi történt volna? Jn 21,25-ben olvassuk: „De van sok egyéb is, amiket Jézus cselekedett vala.”

A sok cselekvés után Jézus elindul Galileából, fel Jeruzsálembre, ünnepelni. A sok gyaloglás után megpihen egy kevés időre az Olajfák hegyén, egy pillantást vet Jeruzsálembre, hosszabb ideig nézi a templomot és hallgatja az ünnepre jöttek zsoltáréneklését. A Juh-kapun át érkezik a városba. A Juh-kapunál van egy tó, melynek neve: Betesda. Nem az a fontos, hogy milyen mély, milyen széles, vagy milyen hosszú, sem az, hogy ma még látható-e vagy sem, hanem az, hogy ennek a vizét Isten különös kegyelme tette gyógyerejűvé, ezért is nevezték Betesdának, azaz „kegyelemházának”. A „kegyelemházának” öt tornáca volt, „ezekben fekvék a betegek, vakok, sánták, aszkórosok nagy sokasága, várva a víznek megmozdulását”, várva az isteni kegyelemre, a gyógyulásra. Ezt tették ezen az ünnepi napon is a betegek, míg mások a templom pitvarában ünnepel-

tek. Jézus ünnepelni a Betesda tornácaiba megy és ott látjuk a betegek között, amint beszélget velük. Egyik betegtől a másikhoz megy, majd megáll az egyik mellett, aki béna lábakkal fekszik pokrócán és türelmesen várja az angyal érkezését, a víz megmozdulását. Várta a nagy pillanatot, amikor neki is sikerülni fog végre elsőnek bejutni a vízbe, meggyógyulni és egészségesen kijönni 38 évi betegség után, s aztán még egy kicsit örülni az életnek. Jézus rátekint és megkérdezi: „Akarsz-e meggyógyulni?” Hát lehet ettől az embertől ilyet kérdezni, aki 38 éve béna, a „padlóra jutott” és minden vágya, hogy meggyógyuljon? Lehet, mert sok emberben a hosszas szenvedés megfojtja az életkedvet. Az ilyen ember nem gyógyulni, inkább meghalni akar. Sokan belefásulnak betegségükbe és lehetetlennek tartják gyógyulásukat. Ez a beteg Jézust nem ismeri, lehet, hogy hallott a „csodatevő Názáretiről”, azt sem érzi, hogy aki vele beszélget, annak szándékában lenne rajta segíteni. Ezért a felelet sem rövid és nem egyszerű, hanem elmeséli szerencsétlen sorsát. Már az is öröm, hogy van akinek elmondja baját. Az „áldott orvos” hallgatja türelmesen. Szinte mi is halljuk ennek az embernek szálnalmas beszédét, hogy mindenki elhagyta, mindenki ráunt, senki se törődik vele, nincs senkije. Nincs embere, aki segítsen! Szemében látjuk a reményt. Mintha ezt mondaná: eddig vártam, és ha eddig vártam és reménykedtem türelmesen, addig várok és addig reménykedek, amíg sikerülni fog és bejutok elsőnek a vízbe. Lehet, az a gondolat is megfordult fejében, hogy meg kellene kérni ezt az egészséges embert, maradjon még egy kicsit, hátha megmozdul a víz és akkor ő besegíthetné a tóba.

Szegény, szerencsétlen ember. Nincs embere. Mindenki elhagyta. De váratlanul átölelte Isten. Nincs embere, de van Istene, aki elküldte Fiát, hogy szeressen mindenkit és segítsen mindenkinek. Ő az, aki a „megtört nádnak” megkegyelmez, és „a pislogó mécsset el nem oltja” Aki kéri és várja segítségét, annak nyújtja kegyelmét is.

A szolgáló Jézus ünnepel és másnak is ünnepet szerez. Prédikál és cselekszik. „Kelj fel, vedd a te nyoszolyádat, és járj! És azonnal meggyógyula az az ember.” Nincs az a hatalom e világon, amely ne engedelmeskedne Jézus szavának. Nem kell feltétlenül vízbe jutni, csak hinni és engedelmeskedni kell. Ez a beteg hisz és engedelmeskedik Jézus szavának. Felkel elnyűtt pokrócáról. Elképzeltük, mekkora ünnep és öröm volt ez számára.

Jézus ma is útban van minden beteg ember felé, aki meg akar gyógyulni. Ha kinyitjuk szívünk kapuját, Ő belép életünkbe, szóba áll velünk és megkérdezi: „akarsz-e meggyógyulni”? Ma is oly sokan mondják: nincs emberem! Miért nincs embered? Azért, mert úgy éltél családotban, hogy elfordultak tőled, rád untak, úgy viszonyultál barátaidhoz, hogy elhagytak, önző voltál, elzárkóztál, csak magadat szeretted, csak magaddal törődöttél? Síralmas állapot, hogy senkid sincs! Akárhogyan is jutottál ilyen siralmas helyzetbe, hogy nincs embered, jön Ő, aki nem kérdi, hogy ki vétkezett, te vagy szüleid, hanem segít. Megígérte, velünk van minden napon a világ végezetéig!

Akarj meggyógyulni! Soha ne veszítsd el hited, reménységed és türelmed sem, mert „A segítség, bár néha késik, de bizonyonnyal eljön végre; A várakozás rosszul esik, de majd válik idvességre; Mi lassan jő, bizonyosabb, ami késik, kívánatosabb: Légy csendes szívvel.” (33. ének 4. vers) Ámen.

„Próbálja meg azért az ember magát...” (Újkenyér ünnepét megelőző vasárnapra)

Alapige: 1Korinthus 11,28a
Bibliaolvasás: Galata 6,1–10

Kenyér! Amint kimondom ezt a szót és meghalljátok, bizonyára megjelenik előttetek egy darab fehér vagy barna kenyér, melyből egy falatot az életetekhez törtök, vagy melyet az éhezőnek résztvevő szívvel odaadtok. A kenyér testi életünk fenntartásának alap-tápláléka. Jelent bőséget, amikor észre sem vesszük, hogy van. És jelent szükségét, amikor olyan fájó a tudat, hogy nincs. *Kenyér!* Megjelenik előttem egy zöld, majd szőkűlő, sárguló, hullámzó búzatábla, lehajló kalászosokkal, érett búzaszemekkel; azután annyi gond, törődés, fáradság, verejték, reménység, csalódás, egyszóval maga: *az élet*. Mert a kenyér életet jelent. Az a kenyér pedig, amelyet az apostol említ, a halálnak a jegye. Hiszen maga az apostol mondja: „valamennyiszer eszitek a kenyeret, az Úrnak halálát hirdessétek”. Igen, a kenyér, amelyre szoktunk gondolni a halál jele, mert sokszor életünket adjuk oda érte, míg az igében idézett kenyér az élet záloga, melyet szerzett számunkra az Úr. Méltán mondja az apostol: „Próbálja meg az ember magát és úgy egyék abból a kenyérből!”

Kedves Testvéreim! Hála legyen Istennek, hogy ismét megértük az új kenyér áldását. Ha az Úr is úgy akarja és bűneinket megbocsátja, mához egy hétre feltesszük a szent asztalra hálánk jeléül. „Ó, ti kiknek kezetekben könnytől ázik a kenyér”, akik oly sokszor meg vagytok terhelve és fáradva, jertek el majd ide és részesüljete az újbúza zsenyéjének megtörésében. De úgy, ahogy az apostol mondja: előbb próbálja meg az ember magát, hogy a bűnbánati istentiszteletek rendszeres látogatása és igaz bűnbánat tartása által méltó vendégei lehessünk az Úr szent asztalának.

Mit jelent az apostol ajkán elhangzó felhívás, hogy „Próbálja meg az ember magát”? Azt, hogy az ember tartson önvizsgálatot tettei felett. Vizsgálja meg, hogy mi volt életében a jó és mi a rossz. Mit cselekedett helyesen, vagy helytelenül. Bűnösen? Megvizsgálni tetteinket Krisztus Igéjének tükrében, hogy aztán Ő mondjon ítéletet fölöttünk. Eredménytelen lenne, hogy önmagunk felett ítélkezzünk, mert ez mindig magyarázkodó, vagy éppenséggel felmentő lenne. Ezért kell idejőnnünk a megtörtetett test és a kiontatott vér jegyeihez, ahol meghalljuk az ítéletet, de a felmentő szót is: „Eredj el, többé ne vétkezzél, hogy rosszabbul ne legyen dolgod! Megbocsáttattak a te bűneid!”

Ha elvégeztük az önvizsgálatot, következnie kell a *megtisztításnak*. Nem csak testünkkel, hanem lelkünkkel is ebben a világban élünk. Mindent beszennyez az élet, a világ. Vajon a lélek tisztán maradhat-e? Foltot ejt rajta az élet pora, a gyűlölet tüze. Szeretnénk letörölni, lemosni, vágyunk a megtisztulás után. Ideje van a lélek megtisztításának is. Ez pedig a bűnbánat ideje és az úrvacsoravétel ideje. Miért van az, hogy sokan esztendőnkön át egyetlenegyszer sem tartják meg a lelki nagytakarítást? Míg a testi tisztaság eszköze a víz, a lelki megtisztulása a Krisztus vére. Aki nem keresi a megtisztulás ez áldott eszközét, az elrúthíthatja magát egészen a felismerhetetlenségig. Ha pedig egykor oda kell állni a Krisztus ítélszéke elé, rettentő lesz hallani a kijelentést: „nem ismerlek téged”.

A „Próbálja meg az ember magát” – továbbá azt jelenti, hogy: tegye próbára magát. Amikor a páli intés szerint: „minden ember az ő maga cselekedeteit vizsgálja meg” (Gal 6,4), és meglátta, hogy mi benne a rossz és a jó, az erény és a bűn, akkor jöjjön a próba:

tud-é választani a kettő között; a jót választja-é a gonosszal, a bűnnel szemben? Vagy ha megismerte a lélek szennyét, tegye próbára magát, hogy meg tudja-é őrizni ezután magát a több szennytől. Pál ezt így mondja: „Kísértsétek meg magatokat, ha a hitben vagytok-é? magatokat próbáljátok meg. Avagy nem ismerítek-é magatokat, hogy a Jézus Krisztus bennetek van? Kivévé, ha méltatlanok vagytok.” (2Kor 13,5)

Nem könnyű a próbatétel és nem könnyű a kiállítás, mint ahogy nem könnyű annak, aki elhatározza, hogy szakít eddigi szenvedélyeivel. De mindennek csak a kezdete nehéz. Az a nehéz, amíg az első kísértést le tudjuk győzni. Aztán minden csata könnyebb és könnyebb, míg fel nem ismerjük, hogy a „Krisztus bennünk van” Ettől kezdve pedig örömmel teljesíthetjük az apostoli tanítást: „kísértsétek meg magatokat”. Így tűnik ki világosan, hogy hitben járunk-e?

Így jutunk el aztán a végső gondolathoz: a bűnbánatnak és a bűnbánati napoknak a céljához, ami nem más, mint a lélek edzése és a hit erősítése. Ez a megpróbálás, ez a próba megvan más területen is. A sportolók is ugyanezt teszik, csak ott tréning a neve.

Ha a test gyakorlás nélkül elveszíti kitartó erejét, vajon a lélek nem veszíti-é el azt? Vagy nekünk nincsen szükségünk a próbára, edzésre? Vajon nincs mitől megtisztulunk? Nincs bűnünk, amit megbánjunk? Nézzétek az utat, amelyen Krisztus a Golgotára ment. Sokszor járjuk mi is azt az utat. Vajon azért kell azon járnunk, mert ártatlanok vagyunk és nincsen bűnünk? Krisztus a mi bűneinkért tette meg ezt az utat, az Atya irántunk való szeretetének a bemutatásáért, hogy valaki hiszen Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.

Mérje oda magát mindenki Krisztushoz, és akkor senki nem mondhatja, hogy ő nem bűnös, hogy neki nincsen szüksége boldoggá tevő bűnbánatra. A magunk megvizsgálásában Ő az igazi mérték. De a próbáknál is Ő az egyetlen segítő. Ővele kezdjük el bűnbánatunkat, Ővele együtt vizsgáljuk meg magunkat. Ha ezt megtettük, csak akkor járulhatunk az irgalmas Isten elé bűnbocsánatért. Tehát mindenki úgy egyék majd abból a kenyérből, hogy „aki méltatlanul eszik, ítéletet eszik önmagának”. Ámen.

Prédikációk Újkenyér ünnepére

Krizbai Imre
Barót

Isten gondoskodásának dicsérete

Alapige: Zsoltárok 23,1
Bibliaolvasás: Zsoltárok 23

Az idei Újkenyér ünnepén hálaadással kell megállnunk Isten előtt, hogy megköszönjük azt, hogy az előző év bő aratása nyomán nem hiányzott asztalunkról a mindennapi kenyér. Isten népe nagy felelőséggel tartozik. Imádságában a hitben elerőtlenedettek ügyét is kell hogy képviselje, azokét, akik étkezéseik előtt nem hívják asztalukhoz az Urat. Igazi hálaadó közösségekben kell hogy összeforranak ma a szívek azért a sok áldásért, amelyet ebben a térségben, a nehézségek ellenére, juttat számunkra Isten. Hogy miként lehetünk ma igazi hálaadó közösség, gyülekezet, abban segít nekünk a felolvasott zsoltár; különösképpen annak első verse.

A világ egyik legszebb ima-költeménye első sorát hallottuk az iménti alapigében. Benne Dávid király szólal meg, nyilatkozik Istenről egy gyönyörűségeken mély tanításban. Ennek a nyilatkozatnak az egész világmindenséget átfogó eredete és kezdete van. A fenséges Isten teljes szeretetével és jóságával fordul, a teremtés kezdetétől, az emberhez, később választottjaihoz, Izráel népéhez. Hóseás próféta a 2Móz 20,2 versét ismételve meggyőzően mondja: „Én, Jáhvé, Istened vagyok neked Egyiptom földje óta. Rajtam kívül Istent nem ismerhetsz, és szabadító nincs kívülem.” (Hós 13,4) Isten gyakorta ajánlja magát és teljes szeretetét. Attól kezdve, hogy Izráel hívó közössége megalakul, a reggeli és esti istentiszteleteken megvallották: „Halld Izráel, az Úr a mi Istenünk egy Úr.” A választottjaihoz szeretettel odaforduló Isten részéről, a mennyből, szakadatlanul áramlanak a segítő erőhatások, ajándékok, vagy éppen ítéletek. Ennek a gondoskodásnak sajátossága az, hogy az emberlét nem olyan állapot, amellyel az ember szabadon rendelkezhet, hanem ajándék. Istennek a mindenséget, a földi életet, a létet fenntartó gondoskodása, hűségének és szeretetének a ténye. Akiket Isten megszólítása és szeretete megragadott, azok tapasztalásaiknak és élményeiknek személyes és hangos bizonyágtevői lettek. Megvalósul és teljességre jut Isten és ember kapcsolata. Helyreáll az elrontott viszony.

Ezt a helyreállt és teljes harmóniában kiformált és megvalósult rendíthetetlen viszonyt hirdeti meg Dávid király. Dávid az Urat pásztorának nevezi. AZ ÚR AZ ÉN PÁSZTOROM, jelenti ki vallomásában. Isten, aki szeretettel közeledik népéhez most, és itt választ kap teremtményétől, akit nem csak életre hívott, de akit nála jobban megérteni vagy gondozni senki sem tud. Az Atya által kezdeményezett kapcsolat harmóniájában az ember visszakapja személyiségét és méltóságát.

Dávid azzal, hogy pásztorának, vezetőjének fogadja el Istent, vallást tesz arról, hogy ismeri Őt és érti hatalmát. Az Úr úgy munkálkodott életében, hogy Dávid feladta a maga személyes, bizonytalan szerencsével járó életformáját, és Isten követésének termékeny, megalégítő és biztonságos útjára lépett. Ebben a személyes kapcsolatban elfogadta az Úr vezetését, s az új helyzetben szabadságot, nyugalmat, biztonságot és boldogságot talált. Ebben a helyzetben Isten még azt is helyrehozta, amit Dávid élete során elrontott.

Dávid felemelő vallomást tesz helyzetéről. NEM SZÚKÖLKÖDÖM! Ura és gazdája iránt messzemenően hálás. Sorsával elégedett. Teljes ellátásban van része. Az a Dávid

vall állapotáról, aki élete során többször szenvedett üldöztetést, akinek hányatott élete volt. Fiatal korában Saul király, öreg korában tulajdon fia elől kellett menekülnie és bujdosnia. Bőséges része volt nélkülözésben és szorongatásban. Ha Dávid azt mondta volna, hogy nem szűkölködöm pénzben, ételben, italban, barátokban, egészségben és egyebekben, csökkent volna vallomásának értéke. Az övéit megelégitő Úr, a jóságos házigazda otthont, menedéket, nyugalmat, ételt és italt, pénzt és biztonságot jelent számára. Értelmet és célt ad földi életének hátralevő időszakához.

Ebben a napfényes zsoltárban, ahogyan egy teológus nevezi, tömören összefoglalva megtaláljuk egész életének a halálról, szomorúságról, fájdalomról, büntetésről, szükség-ről szóló vallomását. Isten egy olyan emberi életpályát állít elénk, a hitnek egy olyan hőst, aki sok nyomorúságon és küzdelmen ment keresztül, de aki mögött egy hosszú életen keresztül ott állt Isten a maga örökös szeretetével. Isten a Dávid által megtapasztalt pásztori mivoltát megerősítette Jézus Krisztusban. Krisztis drága vérében keresztül, halálra adott életével megvásárolt a maga számára. Jogosan mondja magáról Jézus: „Én vagyok a jó Pásztor”, a jó Pásztor életét adja juhaiért. Isten „nyájává” lettünk, s azzal koronázta meg ezt a kiváltságunkat, hogy új életérzést adott, magunkat a nyájhoz tartozónak érezzük. Fontossá lett számunkra hozzá tartozni. Izráelben a felszabadított rab-szolgát megjegyezték, ha vissza akart maradni korábbi uránál. Aki Krisztusra igent mond, azt kereszttel jegyezi el magának. Az, aki igent mond, hálával és örömmel kiáltja Dáviddal együtt: „Az Úr az én Pásztorom.” Krisztus közelében, bármilyen körülményeken vezetne keresztül, boldoggá tesz, hogy övéi vagyunk, gazdag és bővülő az életünk. Nem szűkölködöm. „Az Úr az én Pásztorom, nem szűkölködöm”, mert mögöttem áll a jó Pásztor mindennapi gondoskodásával. Ámen.

Sipos István
Máramarossziget

Az élet kenyere

Aláige: Márk 6,42
Bibliolvasás: Márk 6,32–44

A termésért, elsőszengéért, aratásért való hálaadás az egyik legrégebbi ünnepe az emberiségnek. Megtaláljuk az Ószövetségben, a pogány vallásokban és a keresztyének ünnepei között is. Ma is ugyanolyan hálával áldozunk Istennek, mint tette ezt minden időben a teremtést követően az istenfélő ember. Mai ünnepünkön is megköszönjük Isten ígéretének beteljesedését, melyet a Noéval kötött szövetségben az egész emberi nemzetségnek tett: „Ennek utána míg a föld léssen, vetés és aratás, hideg és meleg, nyár és tél, nap és éjszaka meg nem szűnnek.” (1Móz 8,22)

Az a tény, hogy mindennapi kenyér az asztalunkra kerül nem olyan természetes és magától értetődő dolog, mint ahogy sokan gondolják. Mert, ahogy az élet csoda, úgy a kenyér is csoda. A kenyér csodáját legjobban a magvető és az arató látja. Az elveszett mag elhal és gyümölcsöt terem, némely száz annyit, némely hatvan annyit, némely pedig harminc annyit. A kenyér megszületéséhez szükség van a föld termő erejére, a napfény éltető és kalászt érlelő melegére, a talaj gondos megmunkálására, a jó magvak elvetésére, termékenyítő esőre, hogy azután az aratás eredményeképpen a gabona a csűrbe, majd a malomba kerüljön és az „Áldás” asztalunkra, sőt az Úr asztalára is kerülhessen.

A mai ünnepünkön ajándékba kapott evangélium arról szól, arról a csodáról, amikor Jézus ötezer embert vendégelt meg a hihetetlenül kevésnek tűnő öt kenyérral és két halal.

A történetben, amelyet mind a négy evangélista feljegyzett, kétféle éhségről van szó, lelki éhségről és testi éhségről. Az a nagy örömhír, hogy Jézus mind a kétféle éhséget meg tudta elégíteni.

A lelki éhség abban mutatkozott meg, hogy az emberek vágyakoztak a Jézussal való közösségbe. Hiába akart Jézus tanítványaival félrevonulni egy puszta helyre, hogy megpihenjenek, a sokaság nem tágtott mellőle. Pedig Jézusnak is szüksége volt a csendre, az imádságra, az Atyával való zavartalan beszélgetésre az élet megrendítő eseményei közepette. Keresztelő János tragikus halálhíre után szeretett volna elcsendesedni, egy puszta helyre elmenni.

Veszteségben, fájdalomban, a gondokkal való küzdelmekben, megfáradásban, kilátástalanságban szeretne az ember félrevonulni az élet forgatagából, mint Jeremiás és Illés próféta. Milyen jó, hogy van ilyen hely, ahol letehetjük hétköznapijaink gondjait, terheit. Életünk legroskasztóbb terhét, bűneink terhét is. Ilyen hely a templom is. A Krisztussal való közösség. „Megterítve áll előttünk a szeretet asztala”, rajta az élet eledele és itala. Vendéglátó Gazdánk kínálja kegyelmének ajándékait, bűneink bocsánatát és az örök életet.

Ez a sokaság, amelyik Jézust várta a pusztában, szájalomra méltó volt. Betegek, szomorúak, gyászolók, becsapottak, kihasználta, elhagyottak. Sok-sok testi és lelki sebet hordozók. Persze, hogy vágyakoztak ennek a közelébe, akitől a gyógyulást, vigasztalást, oltalmat reméltek és vártak. Olyanok voltak, mint a pásztor nélkül való nyáj. Ilyen az ember sokszor ma is. Mi mindig ilyenek vagyunk Krisztus nélkül. Erre a szánandó, pásztor nélkül való juhokhoz hasonló, segítségre áhító sokaságra érvényes az, amit Jézus a Hegyi Beszédben mondott: „Boldogok, akik éheznek és szomjúhozják az igazságot, mert ők megelégtetnek.” (Mt 5,6)

Ehhez a lelkileg éhező sokasághoz tartozó emberek Jézusra figyelő emberek voltak. Nem voltak közönyösök Jézus iránt. Megérezték, megtapasztalták a belőle áradó, életet teremtő, életet megújító erőt. Még ha nem is tudták akkor, hogy Ő az Istentől megígért messiás, a Szabadító, de azt meglátták, hogy Ő több mint más, érdemes rá figyelni.

Milyen sok napjainkban a közönyös ember. Olyanok, akik semmire sem figyelnek oda. Rezdületlenül mennek el mások baja, gondja, nyomorúsága mellett. Érzéketlenné váltak egymás iránt, Isten ügye iránt. Még a templomos embert is megkísérti a megsokkottság. Megszokottá lesz az igehirdetés, az imádkozás, az úrvacsorázás. Erre az érdektelen, közönyös, önmagával betelt emberre mondja Jézus a Lukács evangéliumában: „Jaj néktek, kik beteltetek, mert éhezni fogtok.” (Lk 6,25)

Azután a lelkileg éhes ember áldozatkész is. Azt olvassuk a történetben, hogy „minden városból egybefutának oda gyalog”. Jézus tanítványaival együtt hajóval indul a puszta hely felé. Ezek a vágyakozó emberek pedig, amikor meglátták és megismerték őket, gyalog elibük kerülnek. Megelőzik őket. Nem akarnak Jézus nélkül magukra maradni. Vágnak Jézus szavára és ezért nem sajnálják az időt, vállalják a lelki javakért a testi fáradozást is. Ahogyan tették ezt próbás időkben hitbeni elődeink. Egyházunk történelmében volt olyan nehéz időszak, amikor csak kijelölt helyeken lehetett református istentiszteletet tartani. Hosszú kilométereket kellett a környező falvakból, településekből megtenni, hogy Isten Igéjét hallgathassák és az istentiszteleten részt vehessenek. Hol állanak ettől már napjainkban a gyülekezet tagjai! Pedig Jézus nagyon komoly és kemény dolgokat mond ezzel kapcsolatosan. A János evangéliumában ez áll: „Aki az Istentől van, hallgatja az Isten beszédeit; azért nem hallgatjátok ti, mert nem vagytok Istentől való.” (8,47) Isten Igéjének a hallgatása nem valamiféle vallásos szokás, vagy kegyes előírás, nem a „maradi” gondolkodásuk vasárnapjához tartozik hozzá az istentisztelet. „Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, amely Istennek szájá-

ból származik.” (Mt 4,4) Enélkül nem teljes, nem egész az élet. Enélkül sok egyoldalúság, torzulás, ferdeség kerül az életünkbe, melyeket semmiképpen nem tudunk helyrehozni. Az egyetlen eledel pótolhatja ki: Isten beszéde, amely az Ő szájából származik. Enélkül lelkileg alutáplált marad mindenki. Ige és kenyér, együtt teszi emberré az embert és életté az ember életét. Aki hetekig, hónapokig, sőt évekig kibírja Isten ígéje nélkül, aki nem éhezi és szomjúhozza azt, annál valami nagy baj van.

A lelkileg éhes embert lehet tanítani is. „És kezdé őket sora tanítani.” Ugyanazt ismerték fel itt a pusztában lévő emberek, amit a kapernaumi zsinagógában: „És elálmélkodának az ő tanításán, mert úgy tanítja vala őket, mint akinek hatalma van, és nem úgy, mint az írástudók.” (Mk 1,22) A Názáreti betegeiket meggyógyította, könnyeket letörölte, kétségeiket eloszlatta, s kezdte őket sok mindenre tanítani. Ez a „sokra” tanítás azt jelentette, hogy általa Isten országának erői áradtak az emberekbe. Ebben a tanításban benne volt a hívogató szó is: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterheltetek, és én megnyugosztlak titeket.” (Mt 11,28)

És benne volt a mindenkire lehajló és mindenkit átölelő szeretet is: „Az Úrnak lelke van énrajtam, mivelhogy felkent engem, hogy a szegényeknek az evangéliumot hirdessem, elküldött, hogy a töredelmes szívűeket meggyógyítsam, hogy a foglyoknak szabaddulást hirdessek és a vakok szemeinek megnyílását, hogy szabadon bocsássam a lesújtottakat, hogy hirdessem az Úrnak kedves esztendejét.” (Lk 4,18–19)

Ezt a „sokra” tanítást nem lehetett megenni, ebben a tanításba egészen bele lehetett feledkezni. Nem vették észre az idő múlását, nem tekintgetett senki a lehanyagló napra, nem izgott-mozgott senki, jól esett nekik Jézussal együtt lenni, javaiban részesülni. Tudjuk, hogy Jézus körül voltak olyanok is, akiket nem lehetett tanítani, akik elzárkóztak az evangélium elől, sőt olyanok is, akik Jézus tanításáért halálra akarták kövezni, köveztetni. De ezt a lelkileg éhező sokaságot lehetett sokra tanítani.

Bennünk vajon ott van-e ez a lelki éhség? Éhség és szomjúság az igazság után? Tudunk-e Jézusra nézni, óreá figyelni? Készen vagyunk-e áldozatot hozni azért, legalább vasárnaponként egy-két órát, hogy ezt a lelki éhségünket Jézus a vele való találkozás alkalmával megelégtse?

A lelki éhség mellett azonban a testi éhségről is szó van az igében. A testi éhséget is el lehet viselni ideig-óráig, de aztán elemi erővel jelentkezik. Hajdan a pusztában vándorló nép milyen sokszor zúgolódott, lázadozott Mózes és Isten ellen a testi éhség miatt. „Bár meghaltunk volna az Úr keze által Egyiptom földén, amikor a húsos fazék mellett ültünk vala, amikor jól lakhattunk vala kenyérral, mert azért hoztatok ki minket ebbe a pusztába, hogy mind e sokaságot éhséggel öljétek meg.” (2Móz 16,2–3) „Visszaemlékezünk a halakra, amelyeket ettünk Egyiptomban ingyen, az uborkákra és dinnyére, a pórhagymákra, vereshagymákra s fokhagymákra. „Most pedig a mi lelkünk eleped mindennek híjával lévén.” (4Móz 11,5–6) Vagy gondoljunk magára Jézusra. Róla is feljegyezte az írás, hogy negyven napi böjtölés után megéhezett. (Mt 4,2) Akkor jelentkezett a kísértő.

Itt a pusztában a tanítványok gondolnak arra, hogy a sokaság megéhezett. Tisztán és jól látják a valóságot: Pusztá ez a hely, és immár későre jár ... nincs mit enniük. A tanítványok is, miként a mesterük, tisztában vannak azzal, hogy a testtel és a lélekkel egyaránt törődni kell. Nem szabad és nem lehet egyik szükségletet a másik kárára kijátszani.

Oda kell figyelniünk nekünk is azokra, akik anyagiak miatt szenvednek. Jézus a gazdagról és Lázárról szóló példázatban éppen erre hívja fel a figyelmet. A mindennapi kenyér hiánya a 21. század kezdetén is szinte világméretű, megoldásra váró gond. Nem lehet elképzelni megrendítőbb, kétségbeejtőbb állapotot annál, amikor gyermekek kenyérért feléd nyújtott kezébe nem tudod odahelyezni a testet tápláló mindennapi eledelt.

Szinte hihetetlen, hogy napjainkban is több tíz millió ember a mindennapi táplálék hiánya miatt pusztul el, hal éhen. Kalmár György, magyarországi író útijegyzeteiben olvastam az Indiában tapasztalt megrázó élményeit. Lépten-nyomon koldusokkal találkozott. Egy este, amint a fővárosban haladt kocsijával, egy férfi lépett a megállni kényszerült autóhoz és egy halott gyermeket nyújtott be a nyitott ablakon, talán nagyobb sikerre számítva a koldulásban. Vajon át tudjuk-e érezni a maga megréndítő valóságában és tragédiájában a tanítványok helyzetfelismerését: „nincs mit enniük”

A tanítványok Jézus elé viszik a sokaság éhségének gondját. Csak annyit tudnak mondani, amennyit éreznek: bevallják tehetetlenségüket. Valljuk be mi is. Uram, nagy gond van és mi nem tudunk segíteni. Eléd hozzuk imádságunkban a testi szükségleteket, hiányokat, gondokat is. A magunk erejéből semmire sem vagyunk képesek, legfeljebb csak arra, hogy elbocsássuk a sokaságot.

Ha Jézus elé tudjuk vinni imádságainkban minden gondunkat és keservünket, akkor felismerjük és meghalljuk a Tőle kapott feladatot, megbízatást is. „Adjatok nekik ti enniük!” Jézus annak az ötezer embernek, annak az igével már táplálkozó, a betegek gyógyulásáért hálát adó sokaságnak a táplálását, anyagi gondját bízta reánk, akarja rábízni a tanítványokra. A tanítványok nem intézték el az ügyet azzal, hogy Jézus elé tárták a sokaság szükségzeit. Ők akkorán látták a szükségletet, gondot, hogy hozzá sem mertek kezdeni annak megoldásához. Gondoskodni akartak ők a maguk módján. Érezték, hogy felelősek. De csak addig jutottak el, hogy elbocsássák a sokaságot. Menjen ki-ki a maga útjára! Lakják jól ott, ahol tud! Jézus ezt nem engedi meg. Nem engedi meg, hogy ezzel megkerüljék a kérdést. Kényszeríti őket, hogy szembenézzenek a valóságos kérdésekkel. „Adjatok nekik ti” – mondja. Nézzük ezt a megbízatást annak az igének a fényében, amit Jézus a Máté evangéliumában mondott: „Bizony mondom néktek, amennyiben megcselekedtéték egygel az én legkisebb atyámfiai közül, énvelem cselekedtéték meg.” (Mt 25,40)

Az elmúlt napokban temettük egy olyan asszonytestvérünket, aki már hosszú évek óta olyan súlyos állapotban feküdt betegágyán, hogy csak a minimális életfunkciók jeleztek azt, hogy életben van. Nekem, kívülről, amikor többször is meglátogattam a családot, már az is kérdésessé vált, hogy az őt gondozó szerettei részéről kapott ápolást, gondozást egyáltalán értékeli-e. Felfogja-e a szeretet hullámain érkező szolgálatokat? Nem hiábavaló-e ez a tékozló szeretet? Aztán rádöbbsentem, hogy nem hiábavaló! A temetés alkalmával, a vigasztaló igehirdetésben megemlítettem, hogy milyen csodálatos volt ez a szolgálat. Mert azt, amit ezért az „élőhalott” testvérünkért a szerető szívek megtettek, valaki más is érezte. Az, aki ezt mondta: „Amennyiben megcselekedtéték egygel az én legkisebb atyámfiai közül, énvelem cselekedtéték meg.” (Mt 25,40)

Jézus Krisztus nemcsak a léleknek Ura, hanem az egész embernek, amely testből és lélekből áll. Borzasztó lenne, ha Krisztus csak a léleknek a hangjaira volna érzékeny, és nem volna érzékeny a test szükségégeinek a megérzésére. A keze, a szíve ott van az emberiség lüktető, verő, jajgató, kiáltó ütőerén, amelyből sokszor a leghétköznapibb és legemberibb panaszok, vágások, kívánságok és szükségletek jönnek elő. Jézus tud és akar segíteni az emberen. Jézus mellett nemcsak annyi lehetősége van az embernek – és ezzel nem számolnak a tanítványok –, ami egy embertől kitelik. Jézusban Isten van jelen övéi körében. Jézus az, aki cselekszik, de tanítványait is bekapcsolja a szolgálatba.

Jézus leülteti az embereket, veszi a kenyeret, feltekint a mennybe, hálát ad és a tanítványok kezébe adja a kenyeret, hogy osszák szét. A földi kenyér ekkor válik mennyei kenyérré. Elosztja azt, ami van. Ahogyan saját életét is odaadta, szétosztotta a mi bűneinkért. A megterített úrasztalán levő szent jegyek is erre emlékeztetnek bennünket. Az élet kenyérére, Krisztus Jézusra.

Az áldás nyomán elosztott kevés kenyér elég lett a nagy sokaság megelégtetésére. A tanítványok közvetítői lettek Jézus áldásának, mivel engedelmeskedtek Jézus parancsának. Jézus tanítványai meggyőződtek arról, hogy az emberi kérdések megoldásában nem csupán az emberi lehetőségekre számíthatunk. Van felülről jövő áldás, az emberi értelmet meghaladó segítség, amelynek eszközei lehetünk. Nem mérlegelgetni kell azt, hogy mire van szükség, hanem elő kell venni, kézbe kell venni azt, ami van. Sok jó ügy elbukott már azon, hogy túl sokáig mérlegelte az ember, hogy mik a feladatok és mik a lehetőségek. A szolgálat lehetősége ez: Jézustól kapjuk az ajándékot és azt kell tovább adnunk másoknak. Visszamennek üres kézzel, aztán újra viszik a Jézustól kapottat a sokaságnak. A megsokasodott kenyér titka, a továbbadott, szétoztott kenyér titka. Újra meg kell tanulnunk Jézustól, hogy „aki meg akarja tartani az ő életét, elveszti azt; valaki pedig elveszti az ő életét én érettem és az evangéliumért, az megtalálja azt” (Mk 8,35).

A néhány kenyeret úgy veszi kézbe Urunk, hogy hálát ad. Nem sópánkodik: de kár, hogy csak annyi a kenyérünk. Nem elnézést kér, hogy nem tudunk többet adni, hanem hálát ad. Megköszöni, hogy ennyi is van. Hálát ad, megszege és elosztja. A kenyér csodája, hogy mialatt elosztjuk, jut is, marad is. Az elrejtett kenyér megpenészedik. A ládában zsugorgatott liszt megdohosodik, a soká tartogatott búza is megférgesedik. Az elosztott kenyér táplál és boldoggá tesz. Azt is, aki kapja, azt is, aki adja.

„Mindnyájan megelégedének.” Nemcsak jóllaktak, de elégedettek is lettek. Ez Krisztus csodája! Akit Ő vendégel meg, akinek önmagát, az élet kenyerét kínálja, az nem a lét-minimum, hanem az a teljesség: kenyérben is, örömben is, bűnbocsánatban is és üdvösségben is. Ámen.

Egy szabadgondolkodó és a Biblia

1940-ben történt. Akkoriban egy tanyán dolgoztam Franciaország keleti részében. A gazdának mind a négy fia katona volt, és így tele voltunk munkával. Isten dolgai elől elzárkóztam, sőt elleneséggel indulattal viseltem; a szabadgondolkodók közé tartoztam, mint szüleim is.

Egy napon a szemétdombot hoztam rendbe, amikor vasvillámmal valami kemény tárgyba ütöttem. Amikor keresni kezdtem, egy jól elkészített csomagot fedeztem fel. Amikor kibontottam, nem várt szavakra esett a tekintetem: SZENTÍRÁS. Még soha nem volt Biblia a kezemben, s még kevésbé sejtettem, mi lehet benne. Amikor még nem tudtam, hogy Isten Igéje nem tér vissza üresen (Ézs 55,11), azonban csakhamar rá kellett jönnöm erre. Isten tudja, miért engedte, hogy a német katona éppen itt dobja el ezt a Bibliát; tudta, milyen jótékony hatással lesz rám.

A gazda egyik fia Németországban volt hadifogoly. Az egész család imádkozott szabadulásáért, és bízott a Biblia ígéreteiben. Ami először meglágyította a szívemet, az a kislányának az imádsága volt, aki minden este gyermeki bizalommal kérte Istent, küldjön egy nagy kulcsot, és nyissa meg fogoly édesapja előtt a hazatérés ajtaját. El is mondtam az édesanyjának, mennyire csodálkozom rajta. A fiatal édesanya azt felelte, hogy Isten Igéje soha nem tér vissza Hozzá dolgavégezetlen, ugyanígy imádságunk sem száll Hozzá soha hiába; „Ha isten meghallgatja ezt az imádságot – mondtam –, én is hinni fogok Benne.” És igazán nem tartott sokáig, csak két hónapig, s a fiatal apa egészen váratlanul és rendkívüli körülmények között hazatért. Egyike volt az első hadifoglyoknak, akiket hazaengedtek.

Ez mélyen megindított. Isten akkor szólt hozzám először, amikor a Bibliát megtaláltam, és ez alkalommal másodszer, amikor átélhettem ezt az imameghallgatást. Mindez azonban még nem volt elég nekem. Én magam is meg akartam találni azt a „kulcsot”, amely megszabadította a foglyot, és hamarosan megvált a hitetlenségemből. Ez a „kulcs” nem a vallás, nem is a képzelődés, hanem maga Jézus Krisztus, az élő MEGVÁLTÓ.

Azóta hálát tudok adni Istennek, hogy megtalálhattam Isten gyermekeinek valóságos szabadságát. Igen, most lettem csak igazán „szabad gondolkodó”-vá, mert Isten gondolataimat, egész életemet megszabadította a bűn és halál törvényétől (Róm 8,1–2).

(H. E. Alexander *Jöjj és kövess* c. könyvéből.)

Lectio continua

Fazakas Sándor

Derecske, Magyarország

Mert Tiéd a hatalom

Alapige: Máté 6,13

Bibliolvasás: 2Korinthus 4,6–9

Luther és Melanchton útban Wittenberg felé a megáradt Elbához érkeztek. A parányi csónak, mely rájuk várt, csúnyán himbálódzott a szél korbácsolta hullámok között. Ráadásul vihar közeledett. Luther mégis be akart szállni a csónakba, Melanchtonnak úgy kellett karjánál fogva visszarángatnia: „Ne lépj be a csónakba, Martin! Rossz a csillagok állása” – mondta. Luther így válaszolt: „Az Úréi vagyunk, s így magunk is urak vagyunk, még a csillagok felett is.” Ezután kitépte magát Melanchton kezéből s a csónakba ugrott.

Sokszor érezzük úgy, hogy gonosz hatalmak fognak össze ellenünk. A szenvedés és nyomorúság hatalmas hullámokat korbácsol körülöttünk, vihar látszik a horizonton, s oly törékenynek látszik életünk hajója. De nem Jézus-e a világ Ura? Nem Ő mondja: „Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön?” Lépj bátran a csónakba, még akkor is, ha sötét hullámok fenyegetnek. Krisztus megy veled a túlsó partra és gondja van arra, hogy megérkezzél. Az Úréi vagyunk! Ezért magunk is urak lehetünk a sötét és gonosz hatalmak felett. Mondjuk Pállal együtt: „Mindenne van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít.” Megszívlelendő, amit a 93. zsoltár 3. és 4. versében olvasunk: „A folyóvizek, Uram, a folyóvizek zúgnak, a folyóvizek hullámokat hánynak. A nagy vizek zúgásainál, a tengernek felséges morajlásánál felségesebb az Úr a magasságban.”

Erről az erőről beszél textusunk, ugyanis a hatalom alatt erőt kell értenünk. Az a tény, hogy Istené az erő, egyfelől irritál és bosszant, másfelől vigasztal. Istené az erő! Amikor az erő szót halljuk, felkapjuk a fejünket. Miért? Mert ez az életünk egyik legizgalmasabb témája, amelyben véleményünk szerint senki sem lehet jártasabb és tájékozottabb, mint mi magunk. Az embernek minden körülmények között elsősorban erőre van szüksége. Ez a mi álmunk! Erő mindennekfelett! Már rég nem elégszünk meg azzal az erővel, amennyit Isten adott az embernek a teremtéskor. Mi olyan erők szeretnénk lenni, mint legalábbis egy ló. Van is megfelelő kifejezésünk erre: lóerő. Szeretnénk sok-sok lóerővel rendelkezni, legalább annyival, mint egy kisebb autó. Az ókori híradások szerint olyan emberek is éltek, akik hatalmas erővel rendelkeztek, óriásoknak nevezték őket. A kisgyermek is szeretne óriás lenni. A Biblia szintén óriásokról beszél. A középkorban pedig sokan arra törekedtek, hogy földöntúli erővel rendelkezzenek embertársaik felemelésére vagy megrontására. Akkor még csak egyesek, ma már mindenki erre törekszik. Ma már mindenkinek az az álma, hogy sok-sok lóerővel rendelkezzen, ma már mindenki óriás szeretne lenni, vagy legalábbis félig óriás. *Bálvánnyá* lett az erő, a ma elő nemzedék egyik bálványává. Ma jaj annak az embernek, akinek nincs ereje, vagy kevés erővel rendelkezik. Sokan szenvednek emiatt. Az ilyenek egy olyan világban, amelyben az erő dominál, és ez az imádott bálvány, elvesztették létjogosultságukat, versenyképességüket. Nem csoda, ha mi is attól félünk, hogy egyszer majd erőtelenek leszünk. Az erővel kapcsolatos gondolataink olyanok, mint a kovász, mely átjárja a hitünket és megváltoztatja az életünket. Így aztán a hit is csak annyiban érdekel és csak annyiban érdekes, amennyiben erőt nyújt, pontosan annyit, amennyit kívánunk és megálmodunk magunknak. Amennyiben a hit nem nyújt annyi erőt, hogy versenyképesek le-

gyünk e világban, akkor az mit sem ér, akkor már nincs szükség rá, akkor fájdalom nélkül veszítjük el. Így lett a hit a ma élő ember számára csupán eszköz a cél érdekében. Ha erőt ad a hit, kell, ha nem, nem kell. Nem hinném, hogy tévednék, ha azt mondom, hogy közülünk nagyon sokan csak azért jönnek templomba, hogy erőt merítsenek. Erőt a következő hétre, sürgős feladataink teljesítésére. Hogy mennyi erőnk van, egyáltalán nem lényegtelen. Feladataink sem könnyűek, néha teljes erőbedobásra van szükség. Egyre több erőt kell kiadnunk magunkból.

Amikor Jézus arra tanít, hogy „tiéd az erő”, akkor tulajdonképpen egy hatalmas bálvány ledöntésére serkent. Bálvánnyá lett az erő! Itt a templomban is erre a bálványozott erőre gondolunk. Olya erőre, mely az erőt még erősebbé teszi, a gyengét kevésbé gyengévé. Ettől az erőtől azt várjuk, hogy megerősítsen. Rendkívül érdekes és ellentmondásos, hogy ettől a nagyon várt, hön óhajtott és imádott erőtől mennyire megijedünk. Nagyon sokszor ránk ijeszt ez az erő. Ha eddig nem, legalább most vegyük észre ennek az általunk óhajtott és imádott erőnek a mibenlétét. Ugyanis minél több erővel rendelkezik egy nemzedék, *annál veszélyesebb és veszélyeztetettebb lesz*. Mert ez az erő ismételtlen erőszakba torkollik. Alapos az okunk, hogy nagyon is aggódjunk miatta, hiszen ez az erő a mai nemzedéket a tudományok csendes műhelyeiben és laboratóriumaiban egyre inkább hatalmába keríti és maga alá gyűri. A félelmünk nagyon megalapozott, mert valami nem stimmel azzal a hallatlan erőkoncentrációval, mellyel az ember rendelkezik. Mi nem stimmel?

Az, hogy az ember ennek az erőnek teremtőjeként, hordozójaként és elfogadjaként egy romlott, kártékony és veszedelmes emberré lett. Az ember mint törekeny edény ennek az erőnek a birtokában eljátszotta megbízhatóságát, a birtokába jutó erő rontó, pusztító, környezetére káros erővé lett. Egy idős szőlősgazda panaszkodta, hogy meggombásodott boroshordóiban egymás után két esztendőben is megromlott a bor. Bármivel is kezelte hordóit, azok ugyanolyanok maradtak. Lehet – mondta –, hogy ez a kártékony gomba már az egész pincéjét ellepte, sőt még a lakásába is bejuthatott. Gomba van életünk boroshordóiban! Ezért romlik meg benne az új bor. Nem volna szabad ennek így lennie! Sokan tudták ezt a régi időkben, hiszen amikor erőért imádkoztak, egy egészen más természetű erőre gondoltak. Nem emberi, alkotó, agyónbálványozott, hön óhajtott erőre gondoltak, nem arra az erőre, melyet az ember az égből, a földből, a vízből, a laboratóriumokból, az izmokból nyer. Az emberi lélek hordóiban ugyanis ott vannak a fertőző gombák. Egy egészen más erőre gondoltak, egy felülről származó erőre, Jézus erejére. Krisztus azért jött a világra, hogy lelkünk meggombásodott edényeit megtisztítsa, kiégesse Szentlelke által. Az egyház mutatóujjával Krisztusra, a megfeszítettre mutatott, arra, aki bűneinkért szállt alá a poklokra, aki érettünk felment a mennybe. Egyedül reá mutatott, amikor így imádkozott: „Mert tiéd az erő.” Egyedül nála van a törvény cserépedényeinket megtisztító és megújító erő.

A doxológia második, Istent dicsőítő és magasztaló szava a botránkozás forrása is lehet. Tiéd az erő, a megfeszített és legyőzött Krisztusé? Igen, Ő szenvedett, meghalt és eltemettetett, de megváltó ereje győzedelmes feltámadása által erőforrássá lett. Isten a Krisztusban ezt az erőt adja az Ő teremtményeinek. Nem kevesebbet, mint bűnt és halált legyőző, megváltó erőt. Kinek? A gyöngéknék, bűnösöknek, haldoklóknak. Így lesz igaz, hogy az Ő ereje az én erőtlenségem által végeztetik el. Ezért mondta Pál, hogy mindenre van ereje a Krisztus által, Aki őt megerősíti.

Miközben Jézus halálával és feltámadásával ledöntötte azt a bálványként tisztelt másik erőt, egy *olyan erőt* ajándékozott, mely erő az erőtlenek ereje. Lehetünk annyira fáradtak, hogy több éjszaka sem elég arra, hogy végre kipihenhessük magunkat. De ha Krisztusra nézünk, tudjuk, hogy a világ megy tovább és megszólal a lelkünk, hogy magasztalja az

Urat: „Mert tiéd az erő!” Így már nem tragédia, ha fáradt vagyok és az maradok. A szerencsétlenség az volna, ha Krisztus fáradna el. De Ő nem fárad el, nem lankad el, mert az Ővé az erő! Lehetek testemben és értelmemben alkalmatlan, rokkant, fogyatékos, feladataim és kötelességeim hegyvé tornyosulhatnak előttem, és már-már maguk alá temethetnek engem, annyira, hogy már nem tudok úrrá lenni felettük. Hirtelen rám szakadhat a korral járó gyengeség és erőtelenség. De ha Krisztusra nézek, Istent magasztalom: „Mert tiéd az erő!” Velem is megtörténhet az, amit az egyik filmben láttunk nem is olyan régen, hogy egy tbc-s fiatal tanárt a tbc-től való félelem miatt és a másoknak való állásteremtés szándékával felmentették és kitiltották az iskolából, csak azért, mert tbc-s volt. A kétségbeesés sötét, ijesztő szele engem is megérinthet, de mert tudom, hogy a keresztfán érettem töretett meg a Krisztus teste és ontatott ki a vére, ezért így magasztalom: „Tiéd az erő!” S ha majd itt kell hagynom ennek a szép, új világnak, a holnapnak építőtelepét, akkor is tudni fogom, hogy a holnap építkezései felett is Krisztus az úr és az Ő ereje örökre megmarad.

Az Isten országa nem beszédből, hanem erőből áll. A Krisztusról szóló üzenet az, ami megerősít. Az első pünkösdkor is ez történt: a megváltásról szóló üzenet szabadító erővé lett. Kérjük Isten Szentlelkét, hogy legyen az Ő igéje életünk megváltó és szabadító ereje. Ámen.

Mert Tiéd a dicsőség

Alapige: Máté 6,13

Bibliaalvadás: Lukács 9,29–36

1. *Mi láttuk az Ő dicsőségét.* „Mert Tiéd a dicsőség!” Vigyázzunk, nem azt várja el tőlünk Isten, hogy hátat fordítsunk a földi életnek s csak a mennyre figyeljünk. Az egyik németországi gyülekezetben a temetéseken a férfiak kórusa többek között azt énekli, hogy: „Fönn a csillagok felett, sohsem megy le a Nap.” Nyilvánvalóan az az üzenete ennek a szép és nagy előszeretettel énekelt éneknek, hogy „ott fenn a csillagok felett örök nappal van, s aki oda megérkezik, mert a földi életben Isten kegyelméből nem tévesztett célt, nyitott szemmel szemlélheti Isten örök dicsőségét. Igaz, hogy ott fenn a nappal nem követik éjszakák, hogy ott örök nappal és örök világosság van, hogy ott örök dicsőség vár ránk.

De ennél jóval többet jelent alapigénk: „Mert Tiéd a dicsőség!” Isten maga a világosság, akiben nincs semmi sötétség. Benne nem váltakozik a világosság és a sötétség. Fény veszi Őt körül szüntelen, és világosság az Ő ruhája. A hívő ember leghőbb vágya e dicsőségbe megérkezni. Ez a dicsőség nem több, mint örökkévaló fenségének kisugárzása. Ő ennek az egyetlen forrása, és kizárólag tulajdonosa. A teremtett fényforrások eltörpülnek mellette. A nap, melybe képtelenség belenézni és néhány csillag, melynek fénye a Nap fényénél is erősebb lehet, Isten dicsősége mellett csak pislákoló gyertyabél. Az Isten által teremtett fényt egy napon sem lehet említeni az isteni dicsóséggel, ezzel a nem teremtett fényvel. Erre a fényre gondolj, amikor így imádkozol: „Mert Tiéd a dicsőség.” Gondolsz-e néha erre a fényre? Tudod-e, hogy Isten dicsőségét látni is lehet? Te még sohasem láttad? Lássunk néhány példát:

Amikor Isten a *Sinai-hegyen* szövetséget kötött az Ő népével, akkor „az Úr dicsőségének jelenléte olyan volt, mint az emésztő tűz”. De a népet az meg nem emésztette. Isten dicsősége az élet világossága!

Amikor *Salamon király* felszentelte a jeruzsálemi templomot, akkor „...az Úrnak dicsősége töltötte be az Úr házát”.

Ezékiel próféta a Kébar folyó partján áll. A templom romokban, népe fogságban, ő pedig látja megnyílni az eget: „Mint amilyen a szivárvány, mely a felhőben szokott lenni

esős időben, olyan volt a fényesség körös-körül. Ilyen volt az Úr dicsőségének formája, és láttam és orcámra estém.” Ahol megjelenik Isten dicsősége, ott jelen van Isten. Isten dicsőségének ez a természete, az, hogy alászáll és körülvesz. Ez az isteni dicsőség rendeltetése.

Karácsony éjszakáján, „...az Úrnak dicsősége körülvevé őket – a pásztorokat, és nagy félelemmel megfélemlének” János ugyanezt fogalmazza meg, csak másképp: „Az ige testté lett és lakozék mi közöttünk, és láttuk az Ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét.” Jézus Krisztusban közöttünk van az Isten dicsősége. Ezért legyünk óvatosak, amikor ezt halljuk: „Fönn a csillagok felett, sosem megy le a Nap.” Isten dicsőségét nem csupán a mennyben kell keresni, hanem a földön is. Akinek van szeme és hite, látja ezt. A *megdicsőülés hegyén* Péter, János és Jakab „...amikor felébredtek, látták az Ő dicsőségét” Imádkozás közeben „az Ő orcájának ábrázata elváltozék és a ruhája fehér és fénylő vala” *Saul* Isten fényes dicsősége láttán megtért és Pál lett belőle. Mindezekben beteljesedett Ézsaiás próféciaja: „És megjelenik az Úr dicsősége.”

Kálvin tanítása szerint *rajtunk* is ott van Isten dicsősége. Nem látszik? Nagy baj! Ugyanis csak akkor ragyog fel rajtunk Isten dicsősége, ha mi az ő irtalmosságának edényei vagyunk. Az vagy? Szintén Kálvin mondja: „az Istennel való kapcsolatomban, a teremtő Istennek teremtett gyermekeivel való viszonyában felragyog az Isten dicsősége” Hol van az Isten dicsősége? Az előbb ezt énekeltük: Itt az Isten köztünk... Akkor itt az Isten dicsősége közöttünk, rajtunk és bennünk. Jézus Krisztusban Isten dicsősége nem csak fen és lenn, hanem körülöttünk és bennünk van. Látod-e? Ez a dicsőség a *teremtésben* is látható: „Az egek beszélnek Isten dicsőségét és kezeinek munkáját hirdeti az égboltozat.” Ott van hatalmas, *szabadító tetteiben* is. Amikor a választott nép száraz lábbal megy át a Vörös-tengeren és a fáraó serege abba belepusztul, így szól Isten: „...megdicsőítettem a fáraó által, az ő szekerei és lovasai által”. És látható lesz az *utolsó időben* is: „Beszéljétek a népek között az Ő dicsőségét.” Az Ő dicsőségének csak az lehet tanúja, azaz hirdetője, aki látta és hallotta azt.

2. Szálla alá poklokra.

Mert Tiéd az ország! Ezt kell nekünk építenünk!

Mert Tiéd a hatalom! Ebben kell nekünk bízunk!

Mert Tiéd a dicsőség! Ezt kell nekünk szemlélnünk!

Fönn a csillagok felett, sosem megy le a Nap. Valóban, de Isten nem elégszik meg azzal, hogy soha ne megy le a Nap. Istent ennél is nagyobb dicsőség illeti meg. Nem maradhat az Ő dicsősége csak a csillagok felett. Ezért Isten alászállt az emberekhez. Amire sem a Nap, se a csillagok nem képesek, amit az ember meg sem gondolt, az történt meg és lett valósággá: Isten dicsősége alászállt a mennyből. Jézus Krisztusban itt van közöttünk az Isten dicsősége: Látod-e?

Hogyan történt ez? Nem úgy, amint történni szokott egy-egy magas rangú, finomkodó, főrangú személy esetében, aki amikor megjelenik alattvalói között, kínosan vigyáz arra, hogy fényes maradjon cipője, ápolat kezét valósággal eldugja, nehogy valakivel kezet is kelljen fognia, szinte fél lábon áll, annyira tartózkodó. Isten nem kíméli, nem félti az Ő dicsőségét, nem szégyellt Krisztusban testvérünkkel, batárunkká, örökös társunkká lenni. A magas mennyből alászállt, önmagát megüresítette, szolgáló formát vett fel és hozzánk hasonlóvá lett, a bűnösök közé vegyült és gonosztevők között halt meg. Nem szégyellt bennünket, odahagyta mennyi dicsőségét s vállalta annak égbekiáltó ellentétét, ami csak a „Kabodnak”, a „Sekinának” legélesebb ellentéte lehet: ez a bűn, a sötétség, mely ott van az életünkben s betölti a világot. Azóta élnek e földön szerfölött boldog emberek, akik hittel vallják: „Mi láttuk az Ő dicsőségét, mint az egyszülött Fiú

dicsőségét, teljes lévén kegyelemmel és igazsággal.” Krisztus eljött e sötét világba s azóta nekünk örök nappalunk van a mennyekben és a szívünkben.

Amikor reggel feljön a Nap, sugarai először a hegyek csúcsait aranyozzák be. Az első napsugarak ezekre hullanak. Elbűvölő a hegyek között a napkelte, igazi, mennyei látvány. De a mennyekben egészen más a napfelkelte és másképpen nappalodik. Amikor Isten dicsősége alászállt a mennyből a sötét földre, akkor annak fénye nem a Sion-hegyre, nem Jeruzsálem csúcsaira, főembereire és előkelőségeire hullott, nem őket aranyozta be. Erről a mennyei napfelkeltéről beszél a betlehemi pásztorok története. Itt történt ez a földön, itt kezdett el a mennyei dicsőség ragyogni. Először a pásztorokra hullott, őket aranyozta be, s azóta mind mélyebbre és mélyebbre szállt: „Kimenvén Jézus, látta nagy sokaságot és megszáná őket, és azoknak betegeit meggyógyítá.” Ebbe a szájalomra méltó mélységbe szállott alá Isten dicsősége. Nem maradt a mennyekben, mert az övéi „...el voltak gyötörve és szétszórva, mint a pásztor nélkül való juhok”, akiket így hívott magához: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterhelttetek és én megnyugosztalak titeket.” Isten dicsősége gondjaid mélységébe szállott alá, de bűnünk tanyája sem maradt idegen és elzárt előtte. Alászállt a börtönökbe, ahová sem a Nap, sem a Hold nem süt be. Alászállt az odúkba, barlang- és pincelakásokba, világvárosok alatti csatornába, a temetők és a sírok mélységébe. Utoljára pedig „szálla alá poklokra”, s a legyőzött sötétség nyomában virradni kezdett a csillagok alatt is, úgy, ahogy húsvéti énekünk mondja:

„Felvirradt áldott szép napunk,
Ma teljes szívvel vigadunk.
Ma győz a Krisztus és ha int,
Rab lesz sok ellensége mind.
Halleluja!

Ma, amikor az emberek annyira elidegenedtek egymástól, amikor a lelkek jégkorszaka fenyeget, ma, amikor tartózkodó viselkedésünk nyomán megfagy körülöttünk a levegő, most kell figyelnünk az örömmüzenetre: Jézus Krisztusban a mennyei szeretet fénye és melege szállt alá, s ha nem is szemünk, de a lelkünk számára így lett láthatóvá az Isten dicsősége a maga teljességében. Most, amikor a szeretetlenség dermesztő hidege vesz körül, amikor rántörni készül a sötétség és senki sem akar tenni semmit ellene, most kell elmondanunk, hogy a mennyekben van egy szerető Atya, s ha a látszat csal is, éppen most kell hirdetnünk: „Az éjszaka elmúlt, a nap pedig elközelgett.” Jézus Krisztusban „a világosság fénylett a sötétségben, de a sötétség nem fogadta be azt”. Tudta Isten előre, s ki is érződik ez a Szentírásból, az, hogy az ember nagy gondban lesz a földre szállt dicsőséggel, s kijelenti, hogy az ember ezt a mennyből alászálló dicsőséget csak hit által képes elfogadni. Ugyanis ez a dicsőség gyarló emberi szóban, szűkösen megterített asztalon kínálkozik, jelként és e világ mértéke szerint. Hit nélkül semmit sem látunk. Isten dicsőségét sem! De aki úgy érzi, hogy e tekintetben is kevés a hite, emiatt nyugtalan és szomorú, abban máris elkezdődött valami. A szívében már nem is olyan nagy a sötétség, az élete, ha rénsnyire is, de kinyílt az Isten alászálló dicsősége előtt. Nem véletlen, hogy Jézus mennybemenetele előtt Szentlelkét ígérte tanítványainak, „mely titeket az igazságra vezet”. Aki képtelen hinni, annak szabad és kell kérnie Szentlelket. Aki zörget, annak megnyitvatik, annak az életéből elszáll a hideg, a sötétség. Annak a szíve nem lesz nagy tátongó úr. Az ilyen halált nem lát. A Lélek által az Ő dicsősége nem csak felettünk, de közöttünk van. A hitet ajándékozó Szentlélek által csoda történik: Isten örökkévaló dicsősége a szívünkbe költözik, hogy a lelkünkben fény és meleg legyen. Konkrétan úgy ölt testet bennünk az Isten dicsősége, hogy mi szegény, bűnös emberek Isten asztalához

ülhetünk, magunkhoz vehetjük a bűnbocsánat és az örök élet jegyeit, s ha valaki az Úrban hal meg, akkor szívében az Isten dicsőségével halt meg, az örök élet örököséeként. Ha egészen egyszerűen és tökéletesen akarjuk ezt kifejezésre juttatni, nem mondhatunk mást, mint amit a tékozló fiú történetében olvasunk: az elveszett, mindenét eltékozló fiút az atya visszafogadja. Ölelő karokkal, könnyes szemmel megy szembe fiával, szakadt rongyait új ruhára cseréli, felsebzett lábára új sarut kap, gyűrűt az ujjára s ezt hallja: „Mert ez az én fiam meghalt és feltámadott, elveszett és megtaláltatott.” Ott van az Isten dicsősége, ahol az Atya helyet kínál tékozló, megtérő gyermekének a saját asztalközösségében, melyet egykor otthagyt és aprópénzre váltott. Ott, ahol ez ismétlődik meg, ott ragyog fel az Atya Isten dicsősége. Ott, ahol a közönséges gonosztevő nagypénteken elcsendesedik Krisztus mellett, miközben halálúsáját vívja s hallhatja: „Bizony mondom néked: Ma velem leszel a paradicsomban.” Ebben a mélységben ragyog fel az Isten dicsősége. Akinek a Szentlélek hitet ad, csak az láthatja ebben a földi életben, mint ragyog fel az emberek arcán az atyai irgalmasság örök dicsősége és mint lakozik az emberek szívében. Az ilyenek sokkal gyakrabban látják ezt, mint gondolnánk.

De nem csak a földön, hanem ott fenn a mennyben is Isten örök dicsősége ragyogja be az ilyeneket, ott, ahol „...Isten eltöröl minden könnyet az ő semeikről és halál nem lesz többé, sem gyász, sem kiáltás, sem fájdalom nem lesz többé...”, ott, ahol „...kőfalának rakása jáspisból vala, a város pedig tiszta arany, tiszta üveghez hasonló..., ahol a város utcája tiszta arany, olyan, mint az átlátszó üveg” Ott is beragyogja az ilyeneket az Úr dicsősége. Ott már valóban nincs szükség a Nap és a csillagok fényére, bőven elég nekik az örök világosság, a mennyei fényesség. Ott virrad fel a mi áldott szép napunk, ott, ahol a megváltottak fehér ruhában, az angyalok és idvezült lelkek társaságában imádják, dicsérik és magasztalják Istent: „Mert Tiéd a dicsőség!” Ámen.

Ámen

Alapige: Máté 6,13b
Bibliaviasás: 2Korinthus 1,20

1. *A bizalom krízise.* Kínában az egyik gyors sodrású folyón számtalan hajó elsüllyedt értékes rakományával együtt. A szakemberek felmérték a folyó legveszélyesebb szakaszát, s egy pontosan meghatározott helyen hatalmas sziklát helyeztek a folyó medrébe, melyre messziről is jól olvashatóan ennyit írtak: HOZZÁM KÖZEL! A hajósoknak az volt az első benyomása, hogy ez a szikla végképp lezárja előttük az utat. De amikor egészen közel kormányozták a sziklához a hajót, már könnyen elkerülhették a sodrásban eddig rájuk leselkedő veszélyt.

Így áll ott Jézus is életünk gyors sodrásában. Istentől rendelt kösziklaként áll a súlyos társadalmi problémáink, környezeti gondjaink, veszélyekkel tele hétköznapi életünk sok veszélyt rejtő sodrásában. Egyeseknek lehet, hogy az a véleménye, hogy nem ott van az Ő helye; hogy nem talál bele az Ő végtelen szeretetével és irgalmasságával ebbe a sötét képbe. De aki bizalommal kormányozza életének törekeny hajóját e köszikla felé, célba érkezik. HOZZÁM KÖZEL – mondja Jézus. Jer, és kövess engem! Indulj Jézus felé a gyorsan rohanó időben, bűneid örvényében. Ő átségt és célba juttat, csak bízzál benne! Ézsaiásnál olvassuk: „Mikor vizen mégy át, én veled vagyok, és ha folyókon, azok el nem borítanak... Mert én vagyok az Úr, a te Istened, a te megtartód...”

Éppen ez a bizalom hiányzik belőlünk. Még nem is olyan régen Magyarország és Ausztria határán szúrós drótból készül kerítés állott, az ún. „vasfüggöny”. Berlint az elhíresült és rossz emléké „Berlini fal” választotta kétfelé. A történelem ezt is lebontotta, s a vasfüggöny sem áll már, de a bizalmatlanság vasfüggönye ma is elválasztja egymás-

tól a népeket és az embereket. Ezekben a napokban is a bizalom krízisét éljük. A választások után az új kormány megvonta a bizalmat a régi kormány szinte minden felelős tisztségviselőjétől, menesztették őket. Ez már sajnos nálunk is bevett szokássá lett. Nincs bizalom! Hosszú időre és nagy türelemre van szükség a bizalom helyreállításához. Amilyen nehéz új erdőt telepíteni a tarvágáson, olyan nehéz a bizalom csemetéit eltüntetni a tarvágással megsemmisített bizalom-erdő helyén. Nagyon tövises utat kell végigjárunk, kevés reménnyel. De sokat tanulhatnánk attól a derecskei gólyamadártól, mely egy porig égett kúria egyetlen épen maradt kéményére építette vissza régi fészket. Amikor az ősszel elment, még állt a kúria, de tavasszal csak üszkös romokra talált, s mégis visszaépítette fészket az épen maradt kéményre. Ott állt az új fészkekben fél lábón, kelepelt, tojásait lerakta, fiókáit kiköltötte és felnevelte, mintha mi sem történt volna. Honnan ez a bizalom? Te is bízzál! Ne engedd, hogy úrrá legyen szíveden a bizalmatlanság az üszkös romok láttán! Lehet, hogy nehéz lesz a családotban, a munkahelyeden, vagy a presbitériumban újra felhúzni a régi bizalom porig égett falait, újra ültetni a bizalom csemetéit a tarvágással elpusztított bizalom-erdő helyén, de bízzál!

Mi az oka annak, hogy már egymásban sem bízunk? Az, hogy már Istenben sem bízunk: Vajon nem azért vesztette el hitét az adott szó, mert már az Isten szavában sem hiszünk? Vajon nem azért állítottuk fel egymás között a bizalmatlanság vasfüggönyét, mert előzőleg az Istennel szemben is felhúztuk azt? Azért nem bízunk egymásban, mert Istenben sem bízunk. De ha egyszer újból Isten gyermekeinek vallanánk magunkat, Őt pedig mennyei édes Atyánknak, akkor helyreállna a bizalom. De mert nem annak valljuk magunkat, és Őt sem annak, ezért lett úrrá rajtunk a mindent elpusztító bizalmatlanság. Képesek vagyunk arra, hogy először az Isten iránti bizalmat állítsuk helyre? Elképzelhető, hogy a „modern ember” számára a prédikáció már nem egy semmire sem elkötelező emberi beszéd, hanem Isten ígéje, mely döntés elé állít? Elképzelhető, hogy a templomban ismét megjelenő fiatal nemzedék nem úgy lép oda be, mint egy előadóterembe, hanem mint olyan helyre, amely szent, s ahol Isten lakozik? Nem sok jó vár egy olyan nemzedékre, melyen úrrá lett az Isten és ember iránti bizalmatlanság, és már imádkozni sem tud. De mi nem akarunk elpusztulni, szeretnénk újra bízni olyan magától értetődően, néha tudatalatti módon, mint a gólyamadár, mely a tűzben elpusztult ház kéményén újból felépítette fészket.

A bizalmatlanság járványa egyidős az emberiséggel. Már a Biblia elején is erről olvasunk. Sára keserűen kacag, amikor a Szentírás egyik legszebb és legnagyobb ígérete hangzik el, hogy öreg kora dacára is fia születik, akinek megszámlálhatatlanul sok utóda lesz. Már nem bízik Istenben. Isten választott népe a pusztai vándorlás során megérkezik az ígéret földjének határára. Az oda kiküldött kémek jelentik, hogy az a föld valóban tejjel és mézzel folyó föld, bár ellenséges népek élnek ott falakkal megerősített városokban. Ahelyett, hogy örvendeznének és hálásak lennének az Isten ígéretének valóságáért, megijednek, morgolódnak és hangoskodva visszafordulnak. Nem bíznak Istenben. Zakariás főpap hitetlenkedve és kételkedve rázza a fejét az Újszövetség küszöbén, amikor Isten angyala arról beszél, hogy új korszak kezdődik Krisztusban az emberiség életében. Ő sem bízik, pedig a jeruzsálemi templom főpapja. Mit várjunk hát másoktól? Tamás kereken kijelenti, hogy semmiképpen el nem hiszi, hogy Krisztus feltámadt a halálból, ha... Így szedte áldozatait a bizalmatlanság járványa a Bibliában is, lépésről lépésre.

2. *Az Ámen csodája.* Isten nagyon jól ismeri a vele szemben táplált bizalmatlanságunkat, melyet a Szentírás bűnnek nevez. És ő mégsem atyai szigorral, keménységgel lép fel az ellen, hanem végtelen szeretettel. Isten jól ismeri életünknek ezt a nagy nyomorúságát, s hogy megszabaduljunk tőle, ajándékozott egy titokzatos szót. Ez a szó az ÁMEN, mely azt bizonyítja, hogy mennyire irgalmas Isten a mi kicsinyhitőségünkkel

szemben. Ha a ma élő nemzedék ismét megtanulna gyermeki hittel imádkozni és Áment mondani, akkor helyreállna az Isten iránti bizalom, újra gyökeret eresztene, virága újra kinyílna, első gyümölcsét újra le lehetne szedni, fel lehetne törni a bizalom parlagon maradt földjét, és megtörténhetne az első reményteljes magvetés.

Az Ámen szó a héber aman szóból származik. Az Újtestamentumban 126-szor fordul elő. Jelentése: szilárdan úgy van, érvényes, úgy igaz, biztos, bizonyos. Az evangéliumban csak a Jézus szájából halljuk. Több mint húsz alkalommal így vezeti be tanítását: „Amen, Amen, lego hymin”, azaz „Bizony, bizony mondom nektek”. Ő így erősíti meg és támasztja alá azt, amit mond. János evangéliumában huszonöt alkalommal ismétlődő formában is olvassuk. A Jézus idejéből nincs bizonyítékunk arra, hogy mások is ezzel a szóval erősítették volna meg mondanivalójukat. Viszont hasonló módon jártak el az Ószövetség prófétái, amikor próféciajukat így kezdték: „Így szól az Úr”, vagy „Lőn az Úr szava hozzám”. Mekkora alázatosság Jézus részéről, hogy Ő, akie minden hatalom mennyen és földön, magára nézve is kötelezőnek érzi, hogy megerősítse a mennyei üzenetet. Mintha nem volna elég az Ő szava, mintha neki is alá kellene húznia mondanivalóját, mintha önmagában nem lenne százszor és ezerszer is hiteles az, amit mond, csak akkor, ha így kezdi: „Amen, amen – Bizony, bizony...”

Önmagáért teszi ezt Jézus? Nem, a mi hitetlenségünk és gyengeségünk miatt. Ő számol a mi kishitűségünkkel. Ő nem saját mondanivalóját, hanem minket, ingatag embereket akar megerősíteni, afelől, amit mond. Mintha, ezt mondaná: amilyen igaz, hogy Isten Isten, olyan igaz, hogy amit mondok, az az Atyától van. Az Ámen Krisztus irgalmasságának a jele, mellyel a kételkedő embert magához öleli, Isten iránti gyöngye bizalmának mintegy a hóna alá nyúl és úgy támogatja és erősítgeti.

Mi is megerősítjük azt, amit mondunk, hol becsületszavunkat adjuk, hol aláírjuk a nevünket, vagy lepecsételjük azt, amit írtunk a hitelesség kedvéért, sőt ha kell, meg is esküszünk. Jézus ezek közül egyre sem tart igényt. Ő Ámen szavával erősíti, hitelesíti azt, amit mond. Ezt ma is csak Jézus mondja, senki rajta kívül, és nem is mondhatná senki. Az Ámen Jézus királyi pecsétje. Ezt a királyi pecsétet ránk bízta, nekünk adta használatba. Rendkívüli és hallatlan dolog történik ezáltal. Amiként hatalmat adott övéinek betegeket gyógyítani, gonosz lelkeket kiűzni, a hatalmasságok előtt hitüket megvalítani, úgy adott és ad ma is tejhatalmat övéinek az Ő Ámen szavának használatára. Így lesz az Ámen Isten kifejezetten nekünk adott ajándéka. Ismertem egy kereskedőt, aki a főnökétől teljes üzleti felhatalmazást kapott, amikor külföldre távozott. Prokúrárt kapott, azaz jogerős felhatalmazást az aláírásra, főnöke helyett. Mekkora kitüntetés! Jézus nem félt Ámenjét ránk bízni, szánkba adni, lelkünkre kötni. Mekkora és mennyire törekeny kincs. Valami olyasmi történik, mint amikor a kisgyermek egy felbecsülhetetlenül értékes vázát vesz kezébe. Jaj, nehogy elejtse és összetörjön! Nekünk, kicsinyhitű, bizonytalan járású embereknek szabad így imádkoznunk:

„Szenteltesse meg a Te neved... Ámen!”

„Legyen meg a Te akaratod... Ámen!”

„Jöjjön el a Te országod... Ámen!”

Azaz, bizony, bizony így lesz, meg lesz, eljön, megtörténik. Így vezeti el, így plántálja a Jézus a kételkedés és a tagadás földjén az Isten iránti bizalmat!

3. *Krisztus nélkül nincsen Ámen.* Nem túl értékes ez az ajándék? Szabad elfogadnia ezt a keresztyén gyülekezetnek? Az apostolok bátran elfogadták, használták és tovább adták Krisztus követőinek. De ugyanakkor kínosan vigyáztak arra, hogy a Jézus és az Ámen közötti összefüggést, kapcsolatot megőrizték. Miért? Azért, hogy a prokúrával megbízott ember nehogy azt higgye, hogy ő a főnök, nehogy elfelejtse, hogy ki az Úr és ki a szolga. A Korinthusi levélben olvassuk, hogy „Jézus Krisztusban minden ígéret igaz és

Ámen” A Jelenések könyvében pedig ez áll: „Ezt mondja az Ámen” Mintha Ézsaiást hallanánk, amikor arról beszél, hogy Isten nemcsak megesküszik, de Ő maga az eskü. Személye és szava közé nem lehet éket verni. A kettő között nincs köztes. Jézus léte és amit mond, egy és ugyanaz. Aki Jézust látta, az Áment látta, benne az Ő esküjét hallotta, az Ő hűségét tapasztalta. Minden Ámen mögött Jézus áll. Szintén a Jelenések könyvében olvassuk: „Ezt mondja az Ámen, a hű és igaz bizonyosság.” Ki lehetne más az a titokzatos, akit Ámennek nevez, mint maga az Úr? Ő maga az Ámen. Ezért ha a Miatyánk végén Áment mondasz, nem kevesebbet ejtesz ki, mint Krisztus nevét. A Krisztusért, az Ő emberré lételeért kereszthaláláért, feltámadásáért, visszajöveteléért, az Ő érdeméért minden ígéret igaz és Ámen. Az Ámen az ajándékok ajándéka. Azt jelenti, hogy amit kérek, mintha már meg is kaptam volna.

„A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma”, azaz látod, Uram, mily sok ember éhezik ma is, és nélkülözi a legszükségesebb dolgokat is. Adj Uram! Kényszerít-sed a szíveket és nyisd meg a kezet, hogy senki ne éhezzen ezen a földön, Ámen.

„Bocsásd meg a mi vétkeinket... Ámen!”, azaz úgy van, már meg is bocsátottad, már el is végeztetted.

„És ne vígy minket kísértésbe... Ámen!”, azaz Krisztusban már le is győzetted a kísértő.

„Szabadíts meg minket a gonosztól... Ámen!”, azaz te már meg is hallgattál, meg is szabadítottál a gonosztól, hiszen ez a végső cél is a te kezvedben van.

Az első keresztyén gyülekezetek nagy örömmel fogadták és használták az Ámen ajándékát. Ha valaki imádkozott, akkor a hívők tömege mondott rá Áment. Ha valaki Istent magasztalta, még be sem fejezte a magasztalást, máris kórusban zengett az Ámen. Amikor valaki bizonyosságot tett, többször is félbeszakították az Ámennel. Egy emberes, „show-istentiszteletünkön” ha ez történne, nyomban a szektásodás vádját akasztanák a nyakunkba. Hála az Ámen gyakori használatának, egészen mások voltak azok a régi istentiszteletek, mint a maiak. Nem némán és részvétlenül ült ott a gyülekezet, mint ma. Ez az egyik oka annak, hogy maholnap nem lesz gyülekezetünk. Az is, aki nem prédikált és nem tanított, részt vehetett az istentisztelet közös megtartásában, ha nem másként, hitből fakadó Ámen mondásával, melyet a Lélek adott szólnia. A Lélek adta és az elhangzottakat megerősítő Ámen által sajátos gyülekezeti közösség teremtődött, nemcsak az igehirdető és a hallgatóság között, hanem egymás között is, a hallgatóságon belül.

Milyen magányosan és magáramaradottan megy fel a mi lelkipásztorunk a szószerke! Így küldi oda a gyülekezetet. Nem úgy, mint egy-egy sportrendezvényen, ahol a kiválasztottat nemcsak csatába küldik, de aggódnak érte, biztatják, erősítik, egy-egy jelszóval, énekkel, hangszerekkel valósággal feltüzelik. A mai gyülekezetek magányos, árva lovagként küldik harcosaikat, az ige harcosait az arénába. Korinthusban, Efézuban, Rómában nem tapsoltak, de aktívan vettek részt az istentiszteleten. Ők tartották azt, s ige hirdetőit és szolgálókat együttérző felelősséggel és Ámennel kísérték. Ezért volt erő bűnbánatukban és megtérésükben, ezért nem protestáltak, nem háborodtak fel az intő, figyelmeztető szóra, tudtak erre is Áment mondani.

Akinek a neve Ámen, aki igaz és hű bizonyosság, Őbenne bízatsz, neki van hatalma eltüntetni a bizalmatlanság vasfüggönyét. Végy példát a mennyekben Áment mondó angyalok és boldog lelkek seregétől s énekelj velük együtt:

„Fönn a csillagok felett, Halleluja, ámen,
Boldog lelkek zengenek, Halleluja, ámen,
Aki itt elfáradott,
Aki hordoz bánatot,
Azt a béke várja ott, Halleluja, ámen.”
Ámen.

A Genezáret partján

Sikkantyú

Ősi templom viharvert oldalán a sok moh és zuzmó közt virágzó sikkantyút találtam. Az ősi falak málló vakolatján ez a virágszál a messze múlt porát s vele emlékét nyitja ki előttem.

Mikor szemem e virág nyomán a múltba elmerül, az ősök hitét, vágyát, áldozatát, mi e szent templom csúcsíveiben egykor kristályosult, látom mozdulni, porból ébredni, hogy életre keltse, virágba hajtsa bennem szendergő hitemet.

Mit a hit épít – csúcsívek azok; s ha mállaszt rajtuk századok vihara, s közöny fedné feledés porával: Aki számára élt, alkotott az ősök hite, rátelepíti zöld mohok seregét, hogy a hit mit egyszer megépített, hitetlen világ bármint hanyagolja: álljon s hogy él, kihívja belőle a sikkantyú virágját!

Uram, hited hadd legyen, nem csúcsív, csak sikkantyúvirág templomod falán!

Császárkorona

Mindig csodáltam a császárkoronát, azt az erőt, komoly fönséget, mellyel hirtelenséggel kinó a téli dermedésből: leveleket bont és koronát vet, s a magasból lehajtja körben harangvirágait, mintha azt hirdetné a földnek, hogy – te erős vagy, benned sok a hivatottság, de azért mégis annak, aki virágozni akar, fölébed kell emelkednie, hogy hívjon téged is!

A krisztusi magatartásnak e virágban látom az irányát. Az is magasra nő a földtől, de odafönn már alázatos! A krisztusi ember is lehajtja fejét, nem, hogy lenézzé azt, ami földi, hanem, mint Mózes is tette, hogy leplet borítson arcára; mert aki lélekben kinyílik, az az Isten szavának enged, az érti már azt is, hogy csak alázatos lehet, ha díszlik, ha virágzik is!

Te császárkorona, ez a te magasságod a krisztusi méltóság önérzete! Te nemcsak a földet hagyod el, hanem még zöld leveleidet is, és kiemelkedel mintegy önmagadból is! Amikor virágaidat lehajtod, azokat beborítod zöld koronával, hogy értse minden: emelkedett alázatodat!

A krisztusi ember is úgy tesz, amikor imádkozik; érzi, hogy magasban van, de lehajlik, tudja, hogy fölötte díszlik még a korona, és ezt a koronát magasra törő, virágzó élettel akarja megérdemelni!

Amikor rád tekintek szép tavaszi vendég, hitem engem is magasra hív, s kiemelni kíván a földből. Amikor lelkem imáimban kivirágzik, s mély alázatomban leborul Előtted, érzem fejem fölött az örök élet hervadhatatlan koronáját!

(Ván Benjámin: *Napra forgók* c. kötetéből)

Alkalmi prédikációk

Ifjúsági bibliáórára

Móra László Tibor
Kajántó

Súrlódások a gyülekezetben. Munkatárs kerestetik

Alapige: Apostolok Cselekedetei 6,1–7

Az első gyülekezet növekedésével növekedtek a gondok is. Egy ideig csak az apostolok szolgáltak. Azonban az igehirdetés és csodák hatására, a Szentlélek munkája nyomán megjelentek olyan zsidókeresztyének is, akik görögül beszéltek. Közöttük, és az arámul beszélő őslakosok között feszültségek keletkeztek. A felszínen az ok az volt, hogy a görögül beszélők hiányolták, hogy a közülük való özvegyeket nem engedik szolgálni, diakóniai munkát végezni. Azonban mindezeknek sokkal mélyebb gyökere volt.

1. A súrlódások oka

Kik voltak ezek a görögül beszélő zsidók, akikről itt szó van? Azok, akik a diaszpórából visszatértek Jeruzsálembe. Közöttük és a jeruzsálemiek között állandó feszültség volt. A diaszpórában levők voltak a gazdagabbak, de Jeruzsálem volt a központ. Ott volt a templom, a Főtanács. Ezért volt számukra ez a vallási és hitéleti központ. Az őslakosok a diaszpóra tagjait másodrendűeként kezelték. Még akkor is, ha azok beköltöztek Jeruzsálembe vagy visszatértek Izráelbe. Ez a súrlódás megjelent a keresztyén gyülekezetben is. A régi ellentét oda is beférkőzött, hisz már több ezren voltak Krisztuskövetők. Csak egy szikra kellett, ami kirobbantotta a békételességet. A felszínen a szikra az, hogy a görögül beszélő özvegyek mellőzve vannak a szolgálatból. Ők ezt úgy nézik, hogy elnéznek felettük. Az első gyülekezetben az özvegyeket, akiknek semmi jövedelmük nem volt, beosztották a gyülekezeti szeretetvendégségeknél szolgálatra, amiért eltartották őket – mondja Ravasz László. Valószínű, hogy egyesek ezeket nem nézték jó szemmel, és nem tartották igazi gyülekezeti tagoknak, hanem csak jövevényeknek. Az apostolok ezt a szikrát akarják elfojtani. Közöttük, a keresztyének között nincs helye az ellenségeskedésnek, a személyeskedésnek, a saját vélt vagy valós igazság hangoztatásának. Ott csak a Krisztus tanításának való engedelmesség lehet jelen.

Súrlódások voltak és vannak minden emberi közösségben. Ha valaki azt mondja, hogy ideális közösségbe került, akkor vagy hazudik, vagy annyira elfogult, hogy nem veszi észre a konfliktushelyzeteket. Ezek az egyházban, a családban, a munkahelyen, az iskolában, a baráti társaságban mindig jelen vannak. Sokszor nem lehet szabadulni tőlük. Teherként cipeli az ember magát. Nem tudja elmondani, megosztani senkivel. Vagy, mert nem meri, mert fél, hogy nem értik meg, hogy kicsúfolják, vagy egyszerűen nincs kinek mindezt elpanaszolni. És akkor megmarad a teher és az egyre növekvő szakadék, amely lehet, hogy a közösséget teljesen fel tudja bomlasztani. Mit lehet ilyenkor tenni? A megoldást megkaphatjuk az igében.

2. A megoldás

Az apostolok megpróbálják megoldani a konfliktushelyzetet. Leteszik vállukról a szeretetszolgálat terhét, és csak a prédikálás és imádság lesz az ő feladatuk. Valaki

azonban el kell végezze ezt a szolgálatot. Ezért a gyülekezetre bízzák a választást, hogy ők nevezzék meg azokat, akik átveszik a szeretetszolgálatot. Munkatársakat választatnak a közösséggel. Erre már van példa az Ószövetségben is. Mózes, apósa tanácsára, megbízható embereket választ, akik segítenek neki a törvénykezésben (2Móz 18).

Kik ezek a munkatársak? Ha a nevüket nézzük, akkor mind görög anyanyelvű zsidók ők. Sőt, van közöttük egy prozelita is, aki pogányból lett zsidóvá. Ezek közül kettő szerepel később még a Szentírásban. István és Filep. Istvánról azt olvashatjuk, hogy hittel és Szentlélekkel teljes férfiú volt. Ezt a két kijelentést vizsgáljuk meg, mert ebből lehet következtetni arra, hogy mi az, ami a konfliktusokat megoldhatja, és milyen kell legyen az igazi munkatárs.

A hit segít a gondok leküzdésében. Ez nem más, mint az Istenbe vetett bizalom. Az Úr az én segítségem mindenkor. Bármi is történik, Ő kirendeli azt, aki munkatársam kell legyen, ha kérem Tőle, és mindazokat a gondokat, amelyek az én életembe vagy akárki máséban megjelennek, meg tudja oldani, ha bízom a gondviselésében.

A Szent Lélek különleges ajándékokat, isteni adományokat tud adni azoknak, akik Isten gyermekei (pl. Salamon – bölcsesség, tanítványok – nyelveken szólás az első pünkösdkor, később csodatevő erő, de Tőle kapjuk a hit ajándékát is). Ezekkel az adományokkal tudunk szembeszállni a konfliktusokkal, tudjuk megoldani azokat.

A súrlódások megoldása tehát az lehet, hogy munkatársakat választunk, akikkel meg tudjuk osztani a terheket, akik segítenek a konfliktusok megoldásában. Ez a munkatárs azonban Szentlélekkel és hittel, bölcsességgel teljes kell hogy legyen. Olyan, aki a feladat terhét át tudja venni. Aki nem él vissza a bizalmammal. Ki lehet ez konkrétan? A szülő, a házastárs, egy jó barát, egy testvér, valaki, akit hiszem, hogy Isten rendelt az én számomra. Nem én választottam, hanem az Úr adta mellém. Aki, akárcsak én, hittel teljes és a Szentlélek által megáldott személy. De mi történik, ha annyira magányos valaki, vagy nincs senki mellette? Akkor is ott van az igazi jó barát, az igazi munkatárs, aki átveszi a terheket, akit Isten adott mindenki számára: a mi Urunk és Megváltónk, Krisztus. Keressük tehát a „Fő-munkatárssal” a kapcsolatot és találjuk meg a környezetünkben a Krisztus által ajándékozott munkatársakat! Így gyönyörűséges lesz minden munkánk! Ámen.

Vitaindító kérdések:

1. Képes-e az ifjúság munkatárssá válni a gyülekezeti munkában?
2. Mit tudtok ti felvállalni, mint hittel és Szentlélekkel teljes munkatársak?
3. Hogyan lehet a konfliktusos helyzeteket megoldani egy gyülekezetben, a családban vagy bármely más közösségben? Az ilyen helyzetben levők vállalják-e a segítséget vagy nem? Miért?

Rádioprédikáció

Ötvös József
Marosvásárhely

Kettős látás

Alapige: Máté 9,9–13

Az élet eseményei a világ szeme előtt zajlanak, és ez alól mi sem vonhatjuk ki magunkat. Az is látszik, ami jó, de az is meglátszik, ami rút és csúnya életünkben. Sőt, a világ elöl az sem takarható el, amit szeretnénk titokban tartani. Ám az emberek általában csak a külsőt látják, és ez a legtöbb esetben csak látszat. A látszat alapján pedig olyan könnyen lehet hamis ítéleteket alkotni és ebből hamis következtetéseket levonni. Az ilyen könnyelmű látszatok, ítéletek alapján lehet embereket kizárni közösségekből, lehet őket elűzni és végül, akár tragédiába is kergetni.

Ezek a gondolatok jönnek elő ennek a történetnek olvasása kapcsán, az ott előforduló kétféle látás ellentétében. Először a farizeusok látására vessünk egy pillantást: vámszedők, bűnösök és Jézus – ülnek egy asztalnál. Ezt látják ők kívülről. Hogy benn mi van, miről folyik ott a beszélgetés, azt már nem tudják, talán nem is érdekli őket.

Ma is van az életnek egy ilyen látása. Nem mentem fel, nem is védem meg a mai modern világ vámszedőit és bűnöseit, de hány alkoholistát, kocsnába járó, züllött fiatal szólunk meg mi is, csak éppen nem kérdezzük meg: miért vannak ott? Talán még maga az egyház is kicsit könnyen ítél, ha nem tartozik hozzánk, akkor vámszedő vagy éppen bűnös...

De van egy másik látás is ebben az Igében: Jézus nemcsak meglátja, de *belelát* a vámszedő lelkébe. Ez pedig nagy különbség, mert a vámszedőt a farizeus is látta, csak büszkén elment mellette, mert lenézte. A Máté nevű vámszedőt a többi tanítvány is látta, csak nem tudták, hogy mit kezdjenek vele. Látta őt ott a hétköznapi ember is, csak éppen irigyelte vagy megszólta. Látta a székét, ami biztos munkahelynek számított, és irigyelték. Látták a ládikóját, ahova a pénz került, és megvetették. Látták a ruháját, amely gazdagságot és boldogságot sejtetett. Csak azt nem látták, hogy Máté belül sír és zokog, mert egyedül van, mert nincs embere, nincs barátja.

Jézus meglátja. Meglátja, hogy egyedül van, hogy fáj a lelke, hogy sír. Ekkor megszólítja.

Lehet, túl egyszerűnek tűnik ez az elhívás: ül egy ember a város kapujában a vámszedői asztal mellett. Ott megy el Jézus, megszólítja, és az az ember otthagy mindent és követi Őt. Olyan különösnek tűnik mindez. Csakhogy ez az ember ott ült már évek óta és a lelke nem kellett eddig senkinek; a pénze, a szolgálata kellett, de a lelke nem. És elmentek mellette százan és ezren, meg sem szólították, hozzá sem hajoltak. Most végre VALAKI megszólítja, és ő követi Azt. Hogyne követné, hiszen lelke mélyén mindig erre a hívó szóra várt!

A század- és ezredvég a magyar nép számára a vándorlás korát is jelentette. Legalább huszonöt éve mennek el erdélyi értelmiségeink vagy fiataljaink Magyarországra vagy még tovább. Kell a tehetségük, szorgalmuk, kitartó munkájuk, de vajon kell-e a lelkük is? Félek, egy kicsit az ezredvég otthagytott vámszedői vagy a meg nem szólított Máték ők.

És most nézzük meg a történet következő képét: sok vámszedő és bűnös ül az asztalnál. Jézus csak egyet szólít meg, csak egyet hív, de jönnek a társai is. Ez a másik nagy ajándék Máté számára: közösségben marad. De ez már más közösség, másfajta együttlét, mert most már ott ül köztük Jézus.

Erre a képre mondják rá az ítéletet a kívülálló farizeusok, az irigy írástudók. Már itt sem értik meg a világ Megváltóját, mint ahogy a világ egy rész ma sem akarja Őt megérteni, mert Jézust nem lehet kisajátítani. Nem lehet a jézusi szolgálatot befolyásolni vagy a mindennapi életből, a világból kivonni. Lehet itt mérlegelni, lehet elmélkedni. Ott ül Jézus a sok vámszedő és bűnös között. Mi lesz itt Jézussal, elvész köztük? Nem! A többi emeli fel, tisztítja meg, mert megtisztul az a hely, ahova Ő belép. Legyen az Máté háza, Zákeus otthona, csendes falusi házad vagy zajos városi tömbház lakásod. Megtisztul ma is az a közösség, ahol Jézus otthonra talál ifjú szívek közösségében, gyermeki lelkek társaságában, kórházi fájdalmak sokaságában vagy családi hajlékok imaközösségében.

Jól ismert a Jézus válasza. Idézik is elég sokszor: a betegeknek van szükségük orvosra. Ő a bűnösöket akarja hívni és megtartani. De e jól ismert és idézett jézusi szavak mögött van egy nagyon időszerű figyelmeztetés, amiről eddig keveset szóltunk: nem áldozatot akarok, hanem irgalmasságot! Az Ószövetségből, Hóseás prófétától vett idézet ez. Jó lenne már végre tudni a farizeusoknak és a mai farizeus világnak: szeretetet kíván Isten, és nem áldozatot. Sőt ott a próféta még tovább is mondja: Isten ismeretét, megismerését akarom, nem pedig égő áldozatot, mert az égő áldozatnak lángja és füstje ugyan messze ellátszik, de az irgalmasság és szeretet csendben, látvány nélkül, örökre hat.

Ma, a golgotai kereszt után még inkább érvényes ez a jézusi „válasz”. Az ott elhangzott „elvégeztetett” végszóban beteljesedett végérvényesen az áldozat, de megmaradt az irgalmasság követelménye. Ma irgalmasság kell! Irgalmas pedig lehet a samaritánus, a vámszedő, és lehetsz te is. Ámen.

Keresztelési igehirdetés

Jánossy László
Balázsfalva

Tegyetek tanítvánnyá..., tanítsátok...

Alapige: Máté 28,18–20

Kedves Testvéreim! A feltámadott Úr Galileába rendeli a tanítványait, egy *hegyre*, oda, ahol sokszor voltak együtt Vele máskor is, ahol oly csodálatos dolgokra tanította a köréje összegyűlőket, ahol karjaiba vette és megáldotta a *kisgyermekeket* is (!). Így rendel minket is a feltámadott és élő Úr a Sion-*hegyre* – az Anyaszentegyház e megszentelt helyére, a templomba, ahol mi is sok szép tanítását hallgathattuk, csodatételeit csodálhattuk karjaiban lévő, megáldott gyermekeinkkel együtt...

Amikor ott vannak az övéi, ahová rendelte őket, akkor, halljuk az Igéből: „Hozzájuk méne Jézus és szóla nékik...” Mi ma ide, a Sion-hegyre azzal az áldott ígérettel gyűltünk össze, hogy „ahol ketten vagy hárman egybegyűlnek az én nevemben, *ott vagyok* közöttük”. Igen, Ő ma eljött ide hozzánk, közénk! És szól hozzánk, mint a régiekhez. Első szava egy önmagáról szóló Kijelentés: „Nékem adatott minden hatalom mennyen és

földön” – ami azt jelenti, hogy Neki *hatalma van* nemcsak kisebb-nagyobb csodákat tenni, hanem *életet adni, megtartani*, ...azért jelenti ki magáról *nekiünk is* ezt, hogy mi, az Ő mai tanítványai is tudjuk, hogy *nekiünk egy ilyen minden hatalommal rendelkező Urunk van, akinek a hatalma mennyre és földre egyaránt kiterjed.*

Az égi és földi dolgokra kiterjedő minden hatalommal rendelkező Úr az övéinek továbbí szavaival egy *kettős* parancsot ad: „Elmenvén *tegyetek tanítványokká* minden népeket *megkeresztelvén* őket és *tanítván* őket...” Mindenekelőtt azt kell meghallanunk a parancsból, hogy az Ő tanítványaivá kell tenni minden népeket. Ma ezt így kell értsük, hogy az Ő tanítványaivá kell tegyük mindazokat, akik még nem azok. A régi tanítványok számára ez a parancs egy igen nagy munkaterületre szólt: Jeruzsálemtől elkezdve a föld legvégső határáig. A parancs számunkra is parancs. Az Ő tanítványaivá kell hogy tegyük mindazokat a népeket, akik még nem tanítványai az Úrnak. Lehetnek ezek a saját házunk népe, vagy akár azok a más országbeliek, akiknél dolgozunk, ha történetesen nem tanítványai még az Úrnak. Ha idegenben vagyunk soha ne szégyelljük megvallani és megélni hitünket; ha itthon zajlik életünk, úgy igyekezzünk házunk népét, gyermekeinket az Úr tanítványaivá nevelni – jelen esetben éppen ezt a kisgyermeket, akit idehozta-tok.

Jézus azt is megmondja, hogy *hogyan* kell végezni a tanítvánnyá tevést: *kereszteljétek meg és tanítsátok meg!*...

A feltámadott Úr parancsának az első részét itt ma nemsokára teljesítjük: *Megkereszteljétek meg* ezt a kisgyermeket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében! Ezáltal befogadjuk az Anyaszentegyház tagjainak a sorába, abba a közösségbe, melynek feje Jézus Krisztus! Ráhull a gyermek fejére a *kereszttség vize*, ami mintegy kiábrázolja és megpecsételi azt a tényt, hogy mostantól fogva ez a gyermek nemcsak tagja lesz egy közösségnek, hanem azon túlmenően a közösséget létrehozó Jézus Krisztus által szerzett javaknak részese lesz, mint bárki más, aki benne van már az Atya, a Fiú és a Szentlélek Isten szövetségében... Ezzel a most elvégzendő cselekedetünkkel – ahogy említettem – a *tanítvánnyá tevés* parancsának csak az *első részét* teljesítjük.

A *második része* így hangzik: „Tanítván őket!”, azaz *tanítsátok meg őket*, „hogyan megtartsák mindazt, amit én parancsoltam néktek! – Urunk parancsának ennél a részénél nagy felelősség és sok konkrét feladat hárul a szülőkre és keresztszülőkre.

Az édesanya kell a gyermeke értelmének kibontakozásával egyszerre megtanítsa gyermekét egy-egy imádságra, ami aztán elkíséri gyermekét egy életen át. Bizony az édesanya sokszor kell gyermeke ágya fölé hajolva, vagy éppen ölbe véve, a költő szavát mondogassa neki: „Kis kacsóid összetéve szépen / Imádkozzál édes gyermekem!”

Minden szülő azt szeretné, ha a gyermeke felnőve: becsületes, istenfélő és embert szerető lenne. Ha ti is ezt szeretnétek, akkor teljesítsétek Krisztus parancsának a második részét: *Tanítsátok meg* gyermeketeket mindarra, amiket Ő, az Úr parancsolt néktek! Sok parancsa volt számunkra az Úrnak, de csak egyre utalok itt elöttetek, mégpedig egy olyanra, amiben benne van a többi mind! Valamikor rég azt kérdezte Jézustól valaki: „Mester, melyik a nagy parancsolat a törvényben?” – mire azt a választ kapta: „Szeresd az Urat, a te Istenedet, és szeresd felebarátodat... e két parancsolattól függ az egész törvény és a próféták mind!”

A kérdés csupán az, hogy vajon hogyan taníthatunk meg egy kisgyermeket ilyen nagy dolgokra? Egész egyszerű – a gyermek, amikor iskolába megy, a könyvekből leg hamarabb a képeket látja és abból tanul! Így van az élet iskolájában is. Ott is amit lát, abból tanul! Ha a gyermekek otthon, a családban: szeretetet, egyetértést lát: azt tanulja meg!; ha veszekedést, lármát, akkor azt! Ha vasárnapról vasárnapra templomba járó szülőket lát – ezt tanulja és felnőve ő is oda fog járni! Így saját életünk példaadásával

tudjuk Krisztus tanítványává nevelni gyermekünket, hogy felnőve ő is Istent szerető, embert, szülőt tisztelő lehessen... Ebben kell segítséget nyújtsanak a keresztszülők, nagyszülők és a gyülekezet.

Annak, aki így igyekszik teljesíteni a keresztség parancsát – a minden hatalommal rendelkező Úr még egy áldott ígéretet is ad: „Ímé, én ti veletek vagyok minden napon a világ végezetéig!” Vele lesz az *édesanyával* – ott a gyermeke ágya melletti virrasztások alkalmával; vele lesz az *édesapával* – a kenyérszerzés fáradságos munkájában, hogy megáldja őket; ott lesz a *keresztszülőkkel* is, hogy boldogsággal töltsé be szívüket, mikor a konfirmációkor kereszt gyermekük vallást tesz arról, hogy igen, én Annak az Úr Jézus Krisztusnak vagyok a tanítványa és követője, akit megismertettek és megszeretettek velem!

Ezekkel a gondolatokkal szolgáltatom ki a keresztség sákramentumát – kérve Istent, segítsen titeket az Ő lelke által –, hogy így tudjátok – gyermeketeknek az Ő tanítványává tevésére szóló parancsát teljesíteni... Ámen.

Esketési igehirdetés

Genda A. Szabolcs

Pestyén

Az örvendeztető kegyelem

Alapige: Zsoltárok 90,14

Ha az életet nézzük, megállapíthatjuk, vannak benne örömteli idők, de megtalálható abban a kereszt is. Mózes, Isten embere is így látja a világot, s ez a mindeneget felölelő világszemlélet ötvöződik művészi formában a kilencvenedik zsoltárban. Ezt énekelték a gályarabok, amikor szenvedéseiket enyhítve kifejezték az Úristen hajlék voltát, ezt énekeljük a próbatétel idején, s a bibliai ének tizennegyedik versével kérünk most áldást, megörvendeztető kegyelme minden gazdagságát a házasulandó fiatalok életére.

Az Ige, mellyel Istenünk most útnak indít titeket, három dolgot ajánl figyelmetekbe: Jó reggel, azaz a házasság hajnalán kérjétek Isten áldó jelenlétét közös életutatokra; Isten a kegyelem forrása, melyért imádkoznotok kell. Ezen isteni kegyelem kihatással lesz életetekre, mely által minden időben örvendezőkké váltok.

I.

A házasságra vonatkozólag Gyökössy Endre meglátása – ketten hármasban – a legszébb. A harmadik személy nem szülő, sem családi barát, hanem maga az Úristen. A házasságot nem szabad Isten nélkül elkezdni és nem szabad nélküle élni, mert lehet ugyan ideig-óráig való boldogságunk, de maradandó, egész életutunkat végigkísérő örömről lehetetlen nélküle. Ezért ajánlja Gyökössy Endre Isten harmadik személyként való örökös jelenlétét. Az Ige is ezt sugallja azzal a többlettel, hogy mind ez jó reggel, a házasság hajnalán kell hogy megvalósuljon. Most az ideje, hogy Urunkat házasságotokba meghívjátok, s Reá, mint sziklaszilárd alapot felépítsétek közös hajlékotokat. Ha kéritek jelenlétét, jelenlétének áldása végigkíséri boldog házasságotokat, és bár jöhet ár és szélvész, jöhet próbatétel ideje, ezek házasságotokat nem rombol-

ják szét. Urunk jó reggeltől való jelenvalósága által még ezek a próbák is összekovácsolják házasságotokat.

II.

A világban mindennek ára van. Fizetünk a megvásárolt áruért, fizetést adnak munkánkért. Az ember sokszor a könnyüretesség munkáját sem tudja pénz nélkül elképzelni, mert mindenért fizetést vár. Olykor-olykor a jó szó is pénzbe kerül. Ha valamelyik áru olcsó, akkor értéktelennek tartjuk. S ha valaki munkájáért keveset kér, nem tartjuk szakembernek. *Isten kegyelme teljesen ingyen van.* Ő semmit sem kér érte. A gyarló emberi gondolkozás azt is mondhatná, hogy amit ő ad kicsiny értékű. Nem, Isten kegyelme nem azért adatik ingyen, mert értéktelen, hanem, mert egy nagyon nagy király ajándékozza azt nekünk, aki *lényéből* és *hatalmasságából* kifolyólag csakis *ingyen* adhat. Isten kegyelme a választott nép történelme folyamán akkor érte el csúcspontját, amikor ennek a *kegyelem kiáradásának* háttere *Izráel hűtlensége volt.* Jut e kegyelemből mindenhova: gondokkal küszködők szívébe, idősek lelkébe, fiatalok reménységébe, s jut a *ti szívetekbe* is, csak kérjétek most, a házasság jó reggelén. Azt is mondhatnánk a kegyelemre vonatkozólag, hogy: ingyen való jóság és szeretet. Isten jósága és szeretete által adta, hogy ti egymásra találjatok, jósága és szeretete által kötöttetek házasságot, s adja Isten, hogy jósága és szeretete állandóan kísérje életutatokat. Ezért az *isteni kegyelemért* szüntelen imádkoztatok.

III.

Isten kegyelmének van egy gyönyörű kihatása életünkre: örvendezőkké és vigadozókká tesz minden napunkban. Oly sok dolognak örül az ember. Örül a haladásnak, a hírnévnek, sikernek, pénznek. Azonban oly kevés ember tud az igazi öröm magaslatára eljutni, mely öröm osztályrészüil jutott Keresztelő Jánosnak is. Ezen öröm teljes volt, mert Krisztust tekintette az öröm forrásának s célja is a Krisztusra való rámutatás és Krisztus követése volt.

Azonban ennek az ellenkezője is igaz. Oly könnyen elkeseredünk. Egy kis kudarc, s mindjárt reményvesztetté válunk. Egy kis háborúság az igazság és Krisztus ügye vállalása miatt nem Krisztusban örvendezőkké, hanem könnyen önmagunk fájdalomának mutogatóivá tesz bennünket. Ez érvényes a házasságra is. Nem vagyunk egyformák, mindenkinek más a személyisége. Ez, hacsak nem imádkozunk Istenünk kegyelméért, sok bonyodalomhoz vezethet. Egy idős lelkész mondta felesége sírjánál: persze, hogy ők is összeszólalkoztak, de soha nem ment le a nap, hogy haraggal a szívében feküdjenek le. Ezt csak akkor lehet megtenni, ha Istenünk kegyelmét, mely örvendeztető, megérezzük, s a házastárs felé ezt az isteni szeretetet sugározzuk. Ez teremti meg a békességet és az egyetértést. Egy feleség viszont azt mondta, hogy a gyermek az egyedüli összekötő kapocs. Ha ez így van, akkor az a házasság gyenge lábakon áll.

Legyen a ti legfőbb útravalótok, hogy a házasságot nem a gyermek kell összekapcsolja, hanem az egymásnak való örvendezés. Nyilván a házasság gyümölcse a gyermek, melyet adjon a Teremtő családokat és nemzetünk gyarapodására. Tartsátok Isten legfőbb ajándékának ezt az áldást is, mely örvendeztető. E kegyelemből élünk, e kegyelemből van egymás iránti szeretetetek, s e szeretetet az örvendező kegyelem teszi bennetek maradandóvá. Ha jó reggel megelégtítettetek e kegyelem által, akkor boldogok lesztek a boldogság óráiban és hálásak a próbatétel órái után is, hogy kegyelme által Istenünk mégiscsak állandóan örvendeztet, bátorít és megtart. Ámen.

Temetési igehirdetés

Bak Áron
Kecset

Isten szolgálja

Alapige: János 12,26

Gyászoló Testvéreim! Gyászoló Gyülekezet!

Jézus Krisztus szól hozzánk ezen az igén keresztül id. Bencze Lászlóné, szül. Dáné Lujza néni koporsójánál. De különös szeretettel és a vigasztalásnak erejével szól az elhunyt testvérünk élettársához, mert életének 88. esztendejében, egy emberöltőt kitevő boldog családi élet után most már egyedül maradt. Nagy szüksége van Jézus Krisztusnak a szívhez szóló beszédére, akkor is, ha csak itt, a szomszédban van az idősebb fia és családja, s bármikor mindenben segítségére lehetnek. Az igén keresztül Isten egyszülött Fia éppen ilyen szeretettel és a vigasztalásnak jóságával szól az elhunyt fiaihoz és családtagjaihoz, s a tizenegy esztendővel ezelőtt Istenhez költözött leányának a családjához is!

A vigasztaló szeretetnek a szavával ezt mondja: Testvéreim, *aki neki szolgál, az Őt kövesse!* Azért mondja ezt, mert az elhunyt testvérünknek a majdnem 87 esztendőn keresztül neki szolgált. Az édesapja hosszú időn át volt számadó gondnoka a bányai egyházközségnek és ismerte a Jézus Krisztus szolgálatát. Őt gyermeke közül négyet nevelt fel félárvaként, mert az ötödik születése sírba vitte az édesanyját is. Elhunyt testvérünk 8 évesen maradt árván két nagyobb és egy kisebb testvérel. Ettől kezdve egyre jobban megtanulta, hogy mit jelent Krisztusnak szolgálni a családban a testvérek között, a gyülekezetben a többi gyermek, s majd az ifjak között. Így folytatta ezt a szolgálatot, amikor a többi fiatallal együtt Brassóba szegődött. Huszonhárom éves korában jött férjhez élete társához. És azóta együtt szolgálták itthon a faluban, ennek a gyülekezetnek közösségében Krisztust. Húsvét óta immár a 63. esztendeje. Így értettem én ezt, amikor a húsvéti ünnepeken az elhunyt gyengélkedő férjének elhoztuk a Jézus Krisztus testének és vérének jegyeit. Akkor még ő, az elhunyt volt az erősebb, és ő volt az, aki társáról gondoskodott. Isten azonban másképpen rendelkezett. Most az ő koporsójánál alázatos szívvel kell hallgassuk és fogadjuk a vigasztalásnak igéjét! Most hangzik is ez az ige vigasztalással. Amikor megszólal, nem pusztán emberi szavakat mond, hanem Jézus Krisztus beszédét közli, amely a mindenható Istennek a hozzánk való jóságáról és a minket körülölelő szeretetéről tesz bizonyosságot. Mert a mindenható Istennek a szeretete válik láthatóvá, ha valaki Krisztusnak tud úgy szolgálni, ahogy az elhunyt tudott!

Isten őket is öt gyermekkel áldotta meg. Közülük a legnagyobbat, a leányukat ezelőtt tizenegy esztendővel vesztítették el. A harmadikat 9 éves korában, s a legkisebbet, ugyancsak egy leányt, alig 6 hónaposan. A nagyobbik fiúk itthon maradt és tözsomszédként élt mellettük. A kisebbik pedig Udvarhelyre került. De a nagy családnak az elhunyt volt az összetartó ereje. A három felnőtt gyermeküktől kilenc unokával és tizennyolc dédunokával áldotta meg őket Isten. Egy ilyen családban valóban megvolt az alkalma a szüntelen Krisztus-szolgálatnak. De nemcsak ennek, hanem annak is, hogy *ha Krisztusnak szolgál, akkor őt is kövesse!* Ez a Krisztus-követés pedig abból állott, hogy kereste először Isten országát és annak igazságát, és mindenek megadattak neki. Mert az elhunynak nemcsak annyi adatott meg, hogy nyolcéves korától árván nőjön fel, és nem

csak annyi, hogy egy életen keresztül szolgáljon a Krisztusnak. Hanem az is megadott, hogy ebben a szolgálatban Krisztust követve megismerje és megnyerje férje mellett, a gyermekei között, a nagy családjában és a gyülekezetünknek közösségében az örömet, és azt a békességet, amit Isten országának és igazságának szolgálata ajándékozhat minden embernek! A férje hosszú esztendőkön keresztül énekvezér volt a gyülekezetben. Ennek a feladatnak a végzése közben együtt szolgálták Krisztust és Őt is követték. Ennek megfelelően pedig hisszük, hogy reá nézve is igaz az ige ígérete: *ahol Krisztus van, ott lesz az Ő szolgálója is!* A szolgálatban mindig együtt voltak jelen ott, ahol jelen van Istennek egyszülött Fia. Minden alkalommal, amikor a harang szólt, hacsak különös akadály nem jött közbe, összegyülekeztek az Ő nevében, s Jézus Krisztus ott volt közöttük. De ez az ígélet nemcsak a földi élet napjaira vonatkozik, amely annyi fáradtság és búsulás ellenére olyan könnyen eltűnik, hanem vonatkozik arra az örökkévalóságra is, ahova Isten haza várja minden gyermekét, s ahonnan Jézus Krisztus eljön ítélni eleveket és holtakat. Aki Krisztusnak szolgál és Őt követi, az ott tud lenni, ahol most Jézus Krisztus lakozik, az Atya Isten dicsőségében. És nemcsak ott tud lenni egyszerűen az Atya színe előtt, hanem *azt meg is becsüli az Atya!*

Ennek az Atya Istentől jövő megbecsülésnek volt részese elhunyt testvérünk életének hosszú ideje alatt az élete társa részéről, a gyermekei és családjai, s az unokái és családjai részéről is. De ebben a megbecsülésben részesítette őt már földi életében a faluban élő, vagy más vidékre került rokonainak a szeretete, és a gyülekezetünknek a közössége is. Ezt a megbecsülést tartja fenn számára Isten változatlanul most is, amikor haza hívta őt magához, a feltámadásnak ígéretével. A feltámadás ígérete a legteljesebb megbecsülés az Atya Isten részéről! Mi most valamennyien testvéri részvétellel ebben a hitben álljuk körül az elhunyt testvérünknek a koporsóját, és veszünk részt a gyászoló család szomorúságában. Velük együtt fogadjuk a mi Urunk Jézus Krisztusnak szeretettel szóló beszédét, amikor ezt mondja nekünk: aki Neki szolgál, Őt kövesse; és ahol Ő van, ott lesz az Ő szolgálója is; mert aki Neki szolgál, megbecsüli azt az Atya! Ámen.

Vékony Mihály

Domahida

Az Úr Isten fénylik fölöttük...

Alapige: Jelenések 22,3–5

Amikor a búcsúvétel percében szülőfalum lekipásztora és a hűséges barát koporsója előtt állok, bizonyára elnézik nekem, ha a szívbeli fájdalom és a benső elfogódottság hangján szólok meg.

Személyes gyászomon és fájdalmamon túl át tudom érezni azt a mélységes bánatot is, melyet a megszorodott szívű hozzátartozóknak és a gyülekezetnek a búcsúvétel e fájdalmas órája jelent, mert ha hosszas is a betegség és számítani kell arra, hogy talán mihamar eljön az elválás órája, ez az óra, ez a perc mégis váratlan a szerető szívek számára.

Így hát mindenekelőtt a fájó szíveket szeretném kérni és biztatni: ti ne bánkodjatok, mint a többiek, akiknek nincsen reménységük. Hiszen minket, a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja újonnan szült élő reménységre Jézus Krisztusnak a halálából való feltámadása által romolhatatlan, szeplőtelen és hervadhatatlan örökségre, mely a mennyekben van fenntartva számunkra. Akiknek csak ez a föld és ez a földi élet a minden, azoknak megvan minden okuk, hogy bánkodjanak egy ilyen órában. De ha tekinteteket fel tudjátok emelni és felfelé tudtok tekinteni az odafelvalókra, akkor részesei lesztek egy olyan

titoknak, melyet a világ fiai nem ismernek. Csakis ez a hit emelhet minket feljebb „a bűn gyászos éjiből”, s ez a felfelé tekintő hit gátolja meg, hogy a világ szerint való szomorúság gyászába bele vesszünk. Ez a hit lebbenti el a fátyolt, hogy már itt és most látni tudják a megnyílt eget, a boldog viszontlátás dicső helyét, ahol már sok ezren állanak az Úr Jézus jobbjára felől.

A felolvasott Ige is a mennybe nyújt nekünk bepillantást. Oda, ahol nem lesz bűn és fájdalom, ahol nem lesz átok, ahol ott lesz Istennek és a Báránynak királyi széke és az Ő szolgálói szolgálnak néki.

Az Ő szolgálói szolgálnak Néki. Elköltözött lelkipásztor testvérünket több tekintetben is lehet méltatni, ám a legtöbb, amit róla elmondhatunk, hogy Annak a szolgája volt ő, Akinek adatott minden hatalom mennyen és földön. Azé az Úré, akinek országglása nem 20 évig vagy 60 évig tart, hanem öröktől fogva van, fennáll jelenleg is, s az Ő uralma növekedésének és békéjének nem lesz vége, sőt kihat minden helyre és minden időre mostantól fogva mindörökké. Ez az Úr választotta és hívta el őt szolgálatára ifjúságától kezdve. Így végezte el a Teológiát, ahol akkor a legkiválóbb professzorok tanítottak és ahol a kiválók között is a legkiválóbbnak (dr. Nagy. A.) volt egyik kedvenc tanítványa. Így szentelték fel az Anyaszentegyház szolgálatára, ahol híven ki is tartott mindhalálig.

Jézus Krisztus, a mennyei Gazda, egykor a Galileai-tenger partján ezt parancsolta tanítványainak: „Evezetek át a túlsó partra!” Örök emberi és keresztyéni feladatunk az, hogy elérjük a túlsó partot. Akkor nem volt ez könnyű, mert szembe fújt a szél. Slakovits Mihálynak sem volt könnyű hajózni az élet tengerén. Olyan korban élt és olyan egyéni, családi és pásztori sorsa volt, amikor sokszor szembe fújt a szél. De ki kellett állnia a vihart, bármilyen erősen is fújt a szél. Hűséges hitvesével együtt el kellett viselniük szeretett gyermekük súlyos balesetét, majd a gyermekeiktől való elszakítást. Voltak nehéz évek, amikor a pásztorok közül némelyek meghátráltak, megfutamodtak, védettebbnek és nyugodtabbnak látszó pályát kerestek. Ám Slatkovits Mihály megállott a viharban is és a profétával így szólt: „Őrhelyemre állok és megállok a bástyán és vigyázok, hadd lássam, mit szól hozzám az Úr és mit mond általam a Lélek a gyülekezetnek.” Nem szabad a nyáját otthagyni, mert ezt csak a hitvány béres teszi; az igazi pásztor hűséges marad mindhalálig.

Őszinte, gerinces, emberszerető, embereken segíteni igyekező pásztornak és jó barátunk ismerhettük őt, akinek eltávozásával úr marad vissza a hozzá közel állóknak a szívében. Ezt az úrt tölti be Istennek a vigasztalása, amikor azt hallhatjuk, hogy őt már befogadta az a hon, ahol már nem fúj szembe a szél, ahol éjszaka sem lesz, ahol szövétnekre és napvilágra nem lesz szükség, mert az Úr világosítja meg őket és ahol az igazak Vele együtt országnak örökkön örökké. Ott már beteljesedik az áldott ének szava: Elmúlik nemsokára a földi vándorút, és az örök hazába, ki hű volt, mind bejut. Ott vár angylasereg, ott várnak mind a szentek, s Atyátnoknál pihentek, megfáradt gyermekek.

Drága Szolgatársam, nyugdíj és nyugalom neked nem jutott, egyenesen a szolgálatból mentél be a mennyei nyugalomba. Igyekezzünk megnyugodni Istennek e rendelkezésben, tudván azt, hogy csak a földi por az, ami itt maradt; te már a mennyei Úr és Gazda szolgálatában állsz. Míg tart a földi vándorutunk, hálás emlékezetünkben megőrizünk, s amíg mi is oda elérhetünk, így szólunk: Isten veled, Isten velünk! Ámen.

(Elhangzott Slakovits Mihály ombodi lelkipásztor temetésén.)

Nyár

Nap tüze éget
Pezdül az élet
Büszke kalászbba szökken a szár!
Vígyszavú fecske
Már kifecsegte
Régen a titkot: itt van a nyár!

Érik a búza
Messze lehúzza
Sárga fejét a drága teher,
Rajta a szellő
Ringva szökellő
Színarany fodrot játszva emel.

Érett a mag. Már
Telve a magtár.
Ember, az áldást el ne feledd!
Nézz fel az égre
Mondj imát érte:
Isten adta az új kenyeret.

Áprily L. ihletettséggel
N. N.